

VANTAA

Husaaritien päiväkodin,
avoimen päiväkodin ja
kerhojen
varhaiskasvatussuunnitelma
Opetuslautakunta 25.11.2013

...Husaaritien lasten
ajatuksia...

...hm... varhaiskasvatus...
...siinä kasvatetaan porkkanaa ja
perunaa... kasviksia...
ihminen kasvattaa...
vauvojakin kasvatetaan kun ne
syntyy...

Kuvassa Husaaritien kasvattajia Maatila-
aiheisessa kevätjuhlassa 2013

Sisällys

1	Johdanto	3
2	Varhaiskasvatussuunnitelman lähtökohdat	4
2.1	Toiminta-ajatus	4
2.2	Vantaalaiset arvot.....	4
2.3	Kasvattajuus ja lapsikäsitys.....	6
2.3.1	Kasvattajuus.....	6
2.3.2	Lapsikäsitys	6
3	Yhteistyö perheiden kanssa.....	7
3.1	Päivähoidossa aloittamisen käytännöt	7
3.2	Arjen hyvä yhteistyö	7
3.3	Tiedottaminen Husaariella.....	8
3.4	Vanhempien yhteisö.....	9
4	Työ lasten parissa	9
4.1	Lasten yhteisö	9
4.2	Osallisena yhteisössä	11
4.3	Kielen kehityksen tukeminen.....	12
4.4	Hyvä päivä lapselle	12
4.4.1	Leikki	12
4.4.2	Muu pedagoginen toiminta	13
4.4.3	Ulkoilu	14
4.4.4	Ruokailu.....	14
4.4.5	Lepohetki	15
4.4.6	Tapahtumat, juhlat ja retket	15
4.5	Husaaritien varhaiskasvatuksen organisointi.....	16
4.5.1	Päiväkodin lapsiryhmien muodostaminen	16
4.5.2	Oppimisympäristö.....	17
4.5.3	Pienryhmätoiminta	17
4.6	Moninaisuus varhaiskasvatuksessa.....	18
4.6.1	Kasvun ja oppimisen tuki.....	18
4.6.2	Kulttuurien moninaisuus.....	20
4.7	Ympäristökasvatus ja kestävä kehitys.....	21
4.8	Esiopetus Husaariella.....	22
4.9	Avoin varhaiskasvatus – Kanttarelli ja kerhot.....	24
5	Suunnittelun, kehittämisen ja arvioinnin rakenteet.....	25
6	Kumppanuudet ja yhteistyöverkostot	27
7	Näkymiä Husaaritien tulevaisuuteen.....	28

...Husaaritien lasten
ajatuksia...

...hyvä päiväkotikoti on
sellainen missä on kiva olla
ja leikkiä...

1 Johdanto

Husaaritien varhaiskasvatuksen toimintayksikkö sijaitsee Vantaan luoteisosassa Kivistön suuralueella Kanniston kaupunginosassa. Alue on tätä kirjoitettaessa, vuonna 2013, pientalovaltainen. Kehäradan ja Kivistön uuden keskustan valmistuminen lähitulevaisuudessa muotoilevat alueen luonnetta uudelleen. Uudistuksia odotetaan Husaariella ja koko alueella suurella mielenkiinnolla.

Yksikkömme toiminnan alkaessa elokuussa 2003 nimemme oli Kanniston päivähoitoyksikkö. Samassa rakennuksessa on toiminut alusta alkaen myös Kanniston äitiys- ja lastenneuvola. Kun Kanniston vuonna 2011 valmistunutta koulua ja päiväkotia alettiin suunnitella, yksikkömme nimi muutettiin nykyiseen Husaaritien päivähoitoyksikkö -muotoon. Jatkossa yksiköstämme käytetään nykymuotoista nimeä; Husaaritien varhaiskasvatussyksikkö. Yksikkömme kuuluu Husaaritien päiväkotitoimintaan, avoin päiväkotitoiminta Kanttarelli sekä Husaaritien kerhot.

Ensimmäiset lapset aloittivat Husaaritien päiväkodissa elokuussa 2003. Vuoden 2004 tammikuussa alkoi avoin päiväkotitoiminta. Avoimeen päiväkotiin tulevat ns. kotilapset yhdessä huoltajiensa kanssa. Avoimen päiväkodin nimikilpailun voittaneen nimiehdotuksen *Kanttarelli* keksi helmikuussa 2004 eräs asiakasäiti. 2004 aloitti Husaariella ensimmäinen varhaiskasvatuskerho. Kerhoissa järjestetään tavoitteellista ja ohjattua toimintaa lapsille, jotka eivät ole päivähoidossa.

Husaaritien päiväkodissa on viisi kokopäivähoidon lapsiryhmää; Tiitiäiset, Haltiset, Hiitiset, Menniäiset ja Myttiäiset. Hiitiset ja Menniäiset ovat integroitua ryhmää. Integroiduissa ryhmissä osa lapsista tarvitsee tehostettua tukea kasvuunsa ja oppimiseensa. Päiväkodissämme 15 kasvattajaa huolehtii noin 80:stä lapsesta. Lisäksi avoimessa päiväkodissa ja kerhoissa on työskentelee 3-4 kasvattajaa. Kerhoissa on toimintakaudella 2012-2013 ollut noin 50 lasta. Tulevaisuudessa päiväkotitoiminta kasvaa, sillä kiinteistössämme nykyisin toimiva neuvola siirtyy Kivistön uuteen keskustaan. Tuolloin neuvolan nykyiset tilat saadaan todennäköisesti varhaiskasvatuksen käyttöön. Myös avoin päiväkotitoiminta siirtyy uusiin Aurinkokiven toimintayksikön tiloihin ja nykyiset tilat jäänevät kokonaisuudessaan päiväkodin käyttöön.

Husaaritien varhaiskasvatussyksikön ensimmäinen opetussuunnitelma (nykyisin varhaiskasvatussuunnitelma) valmistui syksyllä 2005. Kaikissa Vantaan varhaiskasvatussyksiköissä laadittiin opetussuunnitelmia tuolloin yhtä aikaa. Husaariella henkilökunnan pysyvyys on ollut korkea; keväällä 2013 talossa työskenteli edelleen 11 henkilöä, jotka ovat olleet mukana prosessoimassa jo ensimmäistä opetussuunnitelmaa. Kaikissa Vantaan kaupungin varhaiskasvatussyksiköissä alettiin työstää uusia varhaiskasvatussuunnitelmia vuonna 2012. Uusi varhaiskasvatussuunnitelma-prosessi esiteltiin ensimmäisen kerran Husaaritien henkilökunnalle kehittämispäivässä maaliskuussa 2012. Yksikön henkilökunta on aktiivisesti työstänyt suunnitelmaa toimintakauden 2012-2013. Prosessin antoisin vaihe ovat olleet työryhmien palaverit, joita on pidetty viikoittain. Kasvatushenkilökunta jaettiin kolmeen työryhmään, joista jokaisessa oli edustus talon kaikista kuudesta tiimistä. Viikoittaisissa keskusteluissa lähdettiin liikkeelle varhaiskasvatustyön arkipedagogiikasta ja käytännöllisistä kasvatustilanteista. Käytäntöjen ja toimintatapojen tarkastelusta edettiin käsittelemään niiden taustalla vaikuttavia arvoja, näkemyksiä ja käsityksiä esim. kasvattajuudesta, lapsesta ja oppimisesta.

Palaverit tarjosivat kaikille työhön osallistuneille erinomaisen foorumin oman työn reflektointiin yhdessä muiden kanssa. Tiimien sisäistä työn kehittämistä ja arviointia tehdään varhaiskasvatustyössä viikoittain, mutta tiimirajat ylittävän keskustelun mahdollisuudet ovat työmme luonteen vuoksi rajalliset. Puolitoista vuotta kestänyt prosessi kiteytti entisestään kasvattajayhteisön näkemystä työn sisällöstä ja työmme merkityksellisyydestä. Varhaiskasvatussuunnitelmaprosessin suurin merkitys onkin ollut Husaaritien yksikön yhteisen kasvatustilanteiden vahvistaminen ja sen myötä hyvän kasvatuksen ja hoidon turvaaminen jokaiselle lapsellemme.

2 Varhaiskasvatussuunnitelman lähtökohdat

2.1 Toiminta-ajatus

Vantaan varhaiskasvatuksen toiminta-ajatus: Vantaan varhaiskasvatus ja sen osaava henkilöstö on sitoutunut toiminnallaan edistämään lasten hyvinvointia ja oppimista sekä yhteisöllisyyden ja kestävän kehityksen rakentumista lasten ja perheiden arjessa.

(Vantaan varhaiskasvatussuunnitelma, Opetuslautakunta = OPLA 18.12.2012, s. 5)

Vantaan varhaiskasvatuksen toiminta-ajatuksen näemme toteutuvan yksikössämme seuraavasti: Husaaritien varhaiskasvatuksessa työskentelee ammattitaitoista ja työhönsä sitoutunutta henkilökuntaa jolle lapsi perheineen on kaikin tavoin työn keskiössä. Talomme on ilmapiiriltään avoin ja yhteisöllinen. Päiväkotintegroituine ryhmineen, avoin päiväkotikerhoineen, tilojen vapaa-ajan käyttö ja verkostoyhteistyö varmistavat, että olemme monella tavalla mukana alueemme asukkaiden elämässä. Pyrimme huomioimaan kestävän kehityksen erilaiset näkökulmat työssämme.

2.2 Vantaalaiset arvot

Vantaan arvot:
Innovatiivisuus
Kestävä kehitys
Yhteisöllisyys

Vantaan kaupungille on määritelty arvot yhteisessä keskustelussa kuntalaisten, luottamusmiesten ja henkilöstön kesken. Yhteisiä arvoja on prosessoitu myös vantaalaisessa varhaiskasvatuksessa. Seuraavassa pohdintaamme siitä, kuinka kaupungin arvoja toteutetaan Husaari-tiellä.

Innovatiivisuus

Innovatiivisuuden arvon mukaisesti etsimme arjessa uusia, toimivia, entistä parempia tapoja toteuttaa lasten varhaiskasvatusta. Arvostamme toistemme työskentelyä ja ehdotuksia arjen pulmatilanteiden ratkaisemiseksi. Tavoittelemme yhdessä toimintaan hyvää struktuuria. Olemme valmiita arvioimaan kriittisesti omia toimintatapojamme sekä yksilöinä, tiimeissä että koko työyhteisön kesken. Meillä on myönteistä valmiutta ja halua muuttaa toimintatapojamme ja tuottamiamme palveluja.

(Vantaan varhaiskasvatussuunnitelma, OPLA 18.12.2012, s. 5, yksikkömme olosuhteisiin mukaillen).

Kestävä kehitys

Vantaan kaupungin arvona kestävä kehitys ohjaa meitä Husaaritien varhaiskasvatussyksikön kasvattajia työssämme turvaamaan hoidossamme olevien lasten hyvinvointia tässä päivässä ja hyviä elinmahdollisuuksia tulevaisuudessa. Tämä tarkoittaa pelkistetyimmillään ekologisten vaikutusten huomioonottamista arjen ratkaisuisissamme. Otamme jokapäiväisessä työssämme huomioon kestävän kehityksen arvon neljän osatekijän (kulttuurinen, sosiaalinen, ekologinen ja taloudellinen kestävä kehitys) tavoittelemisen ja toteutumisen.

(Vantaan varhaiskasvatussuunnitelma OPLA 18.12.2012, s. 5, yksikkömme olosuhteisiin mukaillen.)

Kulttuurinen kestävä kehitys

Kulttuurinen kestävä kehitys toiminnassamme edellyttää omien ajattelutapojen tunnistamista. Tunnistaminen johtaa kehittämistarpeiden löytämiseen. Kulttuurinen kestävä kehitys on kulttuurin ilmentymien monimuotoisuuden arvostamista. Arjen työssä sekä säilytämme että luomme uutta kulttuuriperinnettä.

(Vantaan varhaiskasvatussuunnitelma OPLA 18.12.2012, s. 5, yksikkömme olosuhteisiin mukaillen.)

Sosiaalinen kestävä kehitys

Kestävän kehityksen sosiaalinen osatekijä toteutuu työssämme, kun ylläpidämme vuorovaikutuksellista toimintakulttuuria talomme sisällä ja yhteyksissä talon ulkopuolisiin toimijoihin. Me Husaaritien päiväkodin työntekijät olemme osaltamme vastuussa työyhteisömme ja laajemmin alueemme sekä koko Vantaan varhaiskasvatuksesta. Toimimme sosiaalisesti kestävästi suhtautumalla avoimesti ja arvostavasti kaikkia kohtaan. (Vantaan varhaiskasvatussuunnitelma OPLA 18.12.2012, s. 5, talomme olosuhteisiin mukaillen.)

Ekologinen kestävä kehitys

Kestävän kehityksen arvon ekologinen osatekijä edellyttää meiltä Husaaritien varhaiskasvatussyksikön työntekijöiltä sitä, että tuemme lasten luonto- ja ympäristösuhteen kehittymistä. Kehitämme myös omaa ympäristötietoisuuttamme. Päämääränä näissä on arjen toimintoihin sisäistynyt ympäristövastuullinen toimintatapa. (Vantaan varhaiskasvatussuunnitelma OPLA 18.12.2012, s. 5, talomme olosuhteisiin mukaillen.)

Taloudellinen kestävä kehitys

Husaaritien yksikössä toteutuu taloudellisen kestävän kehityksen arvo, kun kohdennamme resurssimme optimaalisimmin päiväkotimme, kerhojemme ja alueemme lasten ja lapsiperheiden tarpeita vastaavaksi. Henkilöstöresurssin joustava käyttö, kasvun ja oppimisen tuen oikea-aikainen kohdentaminen sekä määrärahojen ja hankintojen suunnitelmallisuus auttavat meitä taloudellisen kestävän kehityksen toteuttamisessa. (Vantaan varhaiskasvatussuunnitelma OPLA 18.12.2012, s. 5, talomme olosuhteisiin mukaillen.)

Yhteisöllisyys

Yhteisöllisyyden arvo tarkoittaa työssämme sitä, että autamme lapsia ja heidän vanhempiaan osallistumaan aktiivisesti mahdollisimman hyvän varhaiskasvatuksen toteutumiseen yksikössämme. Yhteisöllisyyden arvo konkretisoituu käytännössä yksittäisen perheen kohdalla työntekijöiden, vanhempien ja lasten arjen kohtamisissa tapahtuvana jatkuvana vuorovaikutuksena. Yhteisöllisyyden arvo toteutuu Husaaritien yksikössä myös hyvän johtamisen ja hyvien alaistaitojen avulla. Husaaritien varhaiskasvatussyksikkö toimii aktiivisena ja avoimena kumppanina yhteistyöverkostoissaan.

(Vantaan varhaiskasvatussuunnitelma OPLA 18.12.2012, s. 6, talomme olosuhteisiin mukaillen.)

Husaaritien
varhaiskasvatuksessa
työskentelee ammattitaitoista ja
työhönsä sitoutunutta henkilökuntaa,
jolle lapsi perheineen on kaikin tavoin
työn keskiössä.

Kasvattajan lapselle antama hoiva ja läheisyys vahvistavat kiintymyssuhdetta kasvattajiin.

2.3 Kasvattajuus ja lapsikäsitys

2.3.1 Kasvattajuus

Kasvattajina meillä on suuri vastuu lapsista. Jos lapsen hoitopäivän pituus on 9 tuntia / päivä ja hän on hoidossa 10 kk / vuosi, viettää hän päivähoidossa noin 1800 tuntia vuodessa. On siis erityisen merkittävää, millaiseksi lapsen arki päiväkodissa muodostuu. Teemme työmme hyvin ja kaiken toimintamme keskiössä on aina lapsen paras.

Perustehtävänä on toteuttaa varhaiskasvatusta siten, että jokaisen lapsen kasvu ja kehitys toteutuu parhaalla mahdollisella tavalla. Kasvattaja havainnoi lasta ja lapsi-

ryhmää ja kuuntelee vanhempien näkemyksiä ja toiveita. Niiden perusteella muokkaamme varhaiskasvatuksen henkistä- ja fyysistä kasvu- ja oppimisympäristöä siten, että lapsi voi hyvin. Kasvatus ja opetus on kaksisuuntaista vuorovaikutusta; myös kasvattajat oppivat asioita lapsilta toimiessaan näiden kanssa.

Vanhemmat ovat kumppaneitamme toimiessamme lapsen parhaaksi. Kuuntelemme ja tuemme perheitä. Kasvattajien ja vanhempien välinen hyvä vuorovaikutus on asia, jonka eteen teemme aktiivisesti työtä koko lapsen hoitosuhteen ajan. Ammattikasvattajilla on koulutuksen ja kokemuksen avulla saatua yleistä tietoa esim. lapsen kehityksestä ja toisaalta näkemys lapsesta päiväkotitai kerhoryhmän jäsenenä. Velvollisuu-temme on mahdollisen huolen ilmetessä ottaa asia puheeksi vanhempien kanssa ja ohjata perheitä tarvittaessa hakemaan apua. Tehtävänä on suojella lasta ja lapsuutta.

Kasvattajilla on myös yhteiskunnallisia ja eettisiä vastuita. Pyrimme turvaamaan lapsille parhaat mahdolliset edellytykset toimia ympäröivässä yhteiskunnassa. Pyrimme myös pitämään osaltamme huolta siitä, että lasten oikeudet yhteiskunnassa toteutuvat ja että lapset huomioidaan päätöksenteossa. Teemme varhaiskasvatustyötä näkyväksi muille tahoille. Ymmärrämme oman työmme arvon ja arvostamme työtämme. Kasvattajilla on myös vastuita liittyen työyhteisöön, työyhteisön ilmapiiriin, työtovereihin ja työnantajaan.

2.3.2 Lapsikäsitys

Ajattelemme, että lapsuus on arvokas ajanjakso, ei vain vaihe ennen kouluikää. Jokaisella ikäkaudella on oma tärkeä merkityksensä. Lapsuuden varhaisvuodet luovat pohjan kaikelle myöhemmälle kehitykselle ja ovat siksi erityisen tärkeitä. Lapsen tulee olla erityisen suojelun ja huolenpidon kohteena.

Lapset elävät erilaisissa perheissä, joissa on erilaisia arvoja ja tapoja. Varhaiskasvatuksessa kunnioitetaan perheiden näkemyksiä, mutta lisäksi huomioidaan lasta ympäröivä yhteiskunta arvoineen ja normeineen. Lapset ovat yksilöitä erilaisine ominaisuuksineen. Varhaiskasvatuksessa jokainen lapsi elää arkeaan ryhmän jäsenenä ja kasvatus toteutuu pääosin vertaisryhmässä. Lasten tulee saada vaikuttaa ja osallistua ikäkausi huomioiden omaa elämäänsä koskeviin päätöksiin ja valintoihin.

Lapsi on oman elämänsä aktiivinen toimija. Hän toimii kokonaisvaltaisesti ja oppii toimimalla. Lapsen toiminnassa ei voida aina erottaa milloin on kyse leikistä, liikkumisesta, oppimisesta tai tutkimisesta. Lasten oppiminen toteutuu vuorovaikutuksessa ympäristön kanssa.

3 Yhteistyö perheiden kanssa

Husaaritiellä vanhempia arvostetaan oman lapsensa arvokkaimpina asiantuntijoina ja kasvattajien tärkeimpinä kumppaneina. Luottamusta kasvattajien ja perheiden välille rakennetaan koko asiakkuuden ajan monin eri tavoin. Arvostamme vanhempien ja lasten toiveita ja ajatuksia ja muokkaamme yksikkömme varhaiskasvatusta niiden suuntaisesti. Jotta lapsi pääsee osallistumaan varhaiskasvatuksensa suunnitteluun, kasvattajien täytyy olla herkkiä havainnoimaan lapsia ja muokkaamaan toimintaa lasten tarpeiden mukaiseksi.

3.1 Päivähoidossa aloittamisen käytännöt

Saatuaan tiedon lapsen valinnasta yksikköön, päiväkodinjohtaja on yhteydessä huoltajaan. Hän toivottaa perheen tervetulleeksi Husaaritielle, tiedottaa pääpiirteittäin aloituskäytännöistä ja lähettää perheille sähköpostia, mm. päiväkodin esitteen ja sekä aloitukseen liittyviä linkkejä Vantaan päivähoidon sivuille.

Aloittavan lapsen ryhmässä sovitaan lapselle ”vastuukasvattaja”. Hän on yhteydessä huoltajaan ja sopii aloituskeskustelusta. Aloituskeskustelu käydään ennen lapsen tutustumisjaksoa. Keskustelussa kasvattaja saa ensiarvoisen tärkeää tietoa lapsesta ja perheestä ja toisaalta vanhempi saa tietoa päivähoidon käytännöistä. Aloituskeskustelun pohjana käytetään Vantaan ”lapsi kotiolioissa”- lomaketta.

Viimeistään aloituskeskustelussa sovitaan lapsen tutustumisjaksosta. Perheitä toivotaan varaamaan riittävästi aikaa tutustumiselle lapsen temperamentti ja tarpeet huomioiden. Yleensä sopiva tutustumisaika vaihtelee muutamasta päivästä pariin viikkoon. Tutustumiskäytännöt, toimintatavat ja vanhempien ja kasvattajien väliset roolit tutustumisaikana käydään läpi huoltajien kanssa aloituskeskustelussa.

Ennen tutustumisjaksoa lapselle pyritään laittamaan valmiiksi lokero, sänky ja ruokapaikka ym. Kun lapsi tulee ensimmäistä kertaa päiväkotiin, kasvattaja varaa aikaa perhettä varten ja järjestää lapsiryhmään mahdollisuuksien mukaan rauhallisen tilanteen. Lapsen ollessa aloittaessaan yli 3-vuotias, voidaan käyttää toista lasta paikkojen esittelijänä.

Husaaritiellä on jo vuosia järjestetty kesäkuussa (kesäkuun toinen tiistai klo 18.00) vanhempainilta elo-syyskuussa aloittavien lasten huoltajille. Tällöin huoltajat saavat tietoa päiväkodin käytännöistä ja pääsevät samalla tutustumaan muihin päivähoidossa aloittaviin perheisiin.

Lapsen ja perheen aloitukseen panostetaan Husaaritiellä. Tällä luodaan hyvä pohja myöhemmälle yhteistyölle ja toivotaan samalla perheet avoimesti mukaan päiväkodin arkeen.

Syksyllä aloittaville uusille perheille järjestetään vanhempainilta kesäkuun toisena tiistaina.

3.2 Arjen hyvä yhteistyö

Kasvatuskumppanuus ja luottamus rakentuvat kasvattajien ja huoltajien kohtaamisissa. Aloituskäytännöillä luodaan kumppanuudelle hyvä pohja, mutta jokainen vuorovaikutustilanne kasvattajan ja vanhemman välillä on merkittävä. Hyvällä yhteistyöllä vahvistetaan yhteistä näkemystä siitä, mikä on hyvää varhaiskasvatusta ja mitä on lapsen hyvä arki.

Ammattikasvattajina meillä on vuorovaikutusvastuu, eli päävastuu siitä, että yhteistyötä huoltajien ja kasvattajien välillä on riittävästi ja että se on laadultaan hyvää. Tavoitteenamme on avoin ja rehellinen vastavuoroinen kommunikointi. Päivittäin pyrimme kertomaan lapsen hoito- tai kerhopäivästä. Lapsen iästä ja perheestä riippuen vanhempia kiinnostavat erilaiset asiat; pienillä lapsilla merkittäviä ovat perushoitoon liittyvät esim. nukkumiset ja syömiset ja isompien lasten ja kerholaisten vanhempia kiinnostaa esimerkiksi sosiaalisiin suhteisiin ja oppimiseen liittyvät asiat.

Vuosittaiset varhaiskasvatussuunnitelma (vasu) ja lapsen esiopetuksen suunnitelma (leops) keskustelut ja mahdolliset muut palaverit, esim. vanhempainvartit, vahvistavat entisestään yhteistyötä. Vanhempia kuunnellaan ja heidän asiantuntemustaan hyödynnetään lapsen varhaiskasvatusta ja esiopetusta suunniteltaessa ja toteutettaessa. Vantaalla neljävuotiaan päivähoidossa olevan lapsen neuvolan hyvinvointitarkastusta edeltää päivähoidon kasvattajan ja vanhempien yhteinen keskustelu. Tässä keskustelussa esiin tulleita asioita hyödynnetään lapsen hyvinvointitarkastuksessa neuvolassa. Sovittujen keskustelujen lisäksi vanhemmat ja kasvattajat tutustuvat toisiinsa erilaisissa vapaamuotoisissa tapahtumissa, esim. vanhempainilloissa, vanhempainkahviloissa sekä juhlissa. Myös näissä tilaisuuksissa luodaan pohjaa syvemmälle kasvatuskumppanuudelle.

Iloksenne perheet antavat välitöntä palautetta henkilökunnalle usein. Nämä palautteet; niin positiiviset kuin negatiivisetkin, käsitellään tiimeissä ja yksikön yhteisissä palavereissa. Otamme mielellämme vastaan myös vanhempien ideoita ja toiveita ja pyrimme mahdollisuuksien mukaan toteuttamaan niitä. Pääkaupunkiseudulla tehdään muutaman vuoden välein asiakastytyytyväisyyskysely. Myös näistä kyselyistä saamme arvokasta tietoa toiminnastamme ja sen kehittämiskohteista.

Vanhempien ja kasvattajien keskinäinen luottamus rakentuu monista asioista. Pyrimme siihen, että olemme helposti lähestyttäviä ja helposti lähestyviä. Ammattikasvattajina meillä on vastuu paitsi antaa lapsesta positiivista palautetta, myös ottaa perheiden kanssa puheeksi haastavat tai vaikeat asiat, esim. huolestamme lapsen kehityksestä tai perheen voimavaroista. Kasvattajia sitoo vaitiolovelvollisuus; lapsen tai perheen asioista keskustellaan muiden tahojen kanssa vain vanhempien luvalla tai läsnä ollessa.

3.3 Tiedottaminen Husaaritiellä

Husaaritien pedagogiikasta ja käytännöistä tiedotetaan monin tavoin. Tärkeimpiä tässäkin ovat vanhempien ja kasvattajien väliset keskustelut, mm. päivittäiset kohtaamiset haku- ja tuontitilanteissa sekä vasu- ja leops-keskustelut. Aiempaan opetussuunnitelmaan ja tähän varhaiskasvatussuunnitelmaan on kirjattu keskeiset ajatuksemme varhaiskasvatuksesta. Jonkin verran tietoa löytyy yksikön nettisivuilta, Vantaa.fi osoitteesta. Vanhempainillat, vanhempainkahvilat ja sähköpostitiedotus antavat kasvattajille mahdollisuuksia kertoa varhaiskasvatuksemme periaatteista ja toimintatavoista.

...yhteistyö on sitä kun
tehdään jotain työtä
yhdessä...

Jokaisella ryhmällä on käytössään tietokone ja sähköposti. Tavoitteena on joka ryhmän viikoittainen sähköpostitiedotus huoltajille. Esiopetusikäisten lasten vanhemmille lähetetään omia tiedotteita. Avoin päiväkotitiedottaa ohjelmastaan Vantaan netti-sivuilla ja sähkö-

köpostilistan kautta lähtee vähintään kuukausittain viestejä lähes 200 asiakasperheelle. Myös kerholasten vanhempia tiedotetaan sähköpostilla. Ryhmillä on käytössään kännykät, joten äkillisissä tilanteissa voimme käyttää myös tekstiviestitiedotusta. Jatkossa on tarkoitus perustaa yksikölle Facebook sivut ja saada sosiaalisen median mahdollisuudet käyttöön viestinnässä ja perheiden osallistamisessa. Myös avoimen päiväkodin tärkeä tavoite; vanhempien verkostoituminen, helpottuu facebook-sivujen avulla.

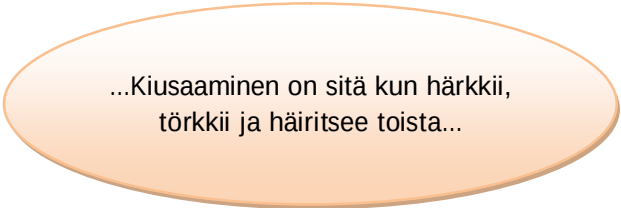
3.4 Vanhempien yhteisö

Yksikkömme monimuotoisuus antaa meille hyvät lähtökohdat vahvistaa myös vanhempien ja laajemmin alueen perheiden yhteisöllisyyttä. Monet lapsemme ja perheemme ovat aloittaneet yksikkömme asiakkaina jo avoimen päiväkodin esikoisten kerhossa lapsen ollessa vauva. Osa päiväkodissa aloittavista lapsista on käynyt vanhempineen avoimessa päiväkodissa tai kerhoissa ja vanhemmat ovat tuttuja toisilleen jo niiltä ajoilta.

Päiväkodin kesäkuussa järjestettävä uusien lasten vanhempainilta tutustuttaa samassa tilanteessa olevia perheitä toisiinsa. Toiminnalliset vanhempainillat ovat hyvä keino lisätä vanhempien välistä tuntemusta. Juhlat, erilaiset tapahtumat ja vanhempainkahvilat ovat luontevia paikkoja löytää vertaisia perheitä. Kokoamme vuosittain ja ryhmittäin sähköpostilistan, jossa vanhemmat voivat halutessaan vaihtaa yhteystietoja toistensa kanssa. Yksikössämme ei ole tällä hetkellä (2013) omaa vanhempaintoimikuntaa, mutta Kivistön alueen vanhempainyhdistys (KiVa) on saanut alkunsa vuonna 2007 Kanttarellin asiakasperheiden aloitteesta ja tekee edelleen yhteistyötä yksikkömme kanssa.

4 Työ lasten parissa

4.1 Lasten yhteisö

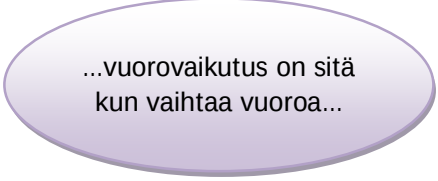

...Kiusaaminen on sitä kun härkkii, törkkii ja häiritsee toista...

Jokaisella lapsella on oikeus osallisuuteen omissa toimintaympäristöissään. Kasvattajan tärkeä tehtävä on lasten yhteisöllisyyden kehittymisen aktiivinen tukeminen. Kasvattajan tulee havainnoida lapsia, ennakoida havaitsemansa perusteella tulevia tilanteita lapsiyhteisön vuorovaikutuksessa sekä ohjata vuorovaikutusta kaikkien lasten osallisuutta ja aktiivisuutta herättävään suuntaan.

Päiväkodin ja kerhojen ryhmissä lapsi harjoittelee yhteiselämän pelisääntöjä; oman mielipiteen sanomista, toisten kuuntelua ja neuvottelutaitoja. Lapsiryhmissä muodostuu sosiaalinen verkosto. Jokaisen lapsen sosiaalinen verkosto on erilainen; yksi toimii mieluummin pienemmässä ryhmässä tai yhden leikkikaverin kanssa, toinen viihtyy useammin laajemmassa leikkiseurueessa. Päivähoitoajan ulkopuolella syntyneet kaverisuhteet vaikuttavat myös päiväkodin kaverisuhteiden muodostumiseen. Ystävyysuhteet, jotka alkavat päivähoitossa, saattavat kestää läpi kouluiän ja kantaa jopa aikuisuuteen asti. Myös lasten välisiä hyvinkin voimakkaita ihastumisia tulee ja menee Husaaritien lasten keskuudessa silloin tällöin.

Lasten vuorovaikutustaitojen oppimista autetaan yhteisesti sovituilla johdonmukaisilla rajoilla ja säännöillä, joita tarkistetaan ja päivitetään säännöllisesti. Rajojen perustana on aina turvallisuus ja kaikkien hyvinvointi. Säännöt perustellaan lapsille ja ne ovat riippuvaisia lapsen iästä ja kyvystä noudattaa niitä. Isompien lasten kanssa säännöt mietitään yhdessä, näin lapset sitoutuvat niihin paremmin. Tärkeitä, perustavanlaatuisia sääntöjä päiväkotimme toiminnassa ovat esimerkiksi: ei ole lupa satuttaa itseään eikä muita eikä tavaroita saa rikkoa.

...vuorovaikutus on sitä kun vaihtaa vuoroa...

Varhaiskasvatustyössä ohjaamme lasta tunnistamaan ja käsittelemään erilaisia tunteita. Tunnetaitoja harjoitellaan arkitilanteissa; niitä nimetään ja mietitään miltä ne tuntuvat. Tutkitaan ilmeitä, eleitä ja muuta sanatonta viestintää. Tunteiden opettelussa ja harjoittelussa voidaan käyttää apuna erilaisia materiaaleja, mm. kuvia, satuja tai draamaharjoituksia. Kaikki tunteet ovat sallittuja ja hyväksytyjä, mutta lapsia ohjataan kaikissa tilanteissa käyttäytymään yleisesti hyväksytyjen käytöstopojen mukaan toista ihmistä kunnioittaen.

Ristiriitatilanteissa ratkomisen keinot riippuvat lapsen iästä ja kehitystasosta. Tarvittaessa kasvattaja on aina apuna ratkaisemassa tilanteita lasten kanssa. Tällöin käydään yhdessä läpi, mitä tapahtui ja mitä siitä seurasi. Jokainen saa kertoa oman näkemyksensä asiasta. Ristiriitatilanteiden selvittämisessä on oiva tilaisuus vahvistaa empatian kehittymistä. Tilanteen tarkastelussa pohditaan millaisia tunteita ristiriita on osapuolissa herättänyt. Selvittelyssä tärkeää on myös anteeksipyytämisen harjoittelu. Myös vahingossa toista satutettaessa tai sanallisesti loukattaessa harjoitellaan pyytämään anteeksi.

Kasvattajina huolehdimme siitä, että kaikilla lapsilla on seuraa. Ohjaamme lapsia kunnioittamaan ja arvostamaan kaikkia yhteisönsä jäseniä. Kuitenkin kiusaamis- ynnä muita syrjimistilanteita saattaa syntyä päiväkodin sosiaalisissa verkostoissa. Näihin tilanteisiin puututaan poikkeuksetta kaikkien osapuolten näkemyksiä kuunnellen. Kiusatuksi tulleen lohduttaminen, anteeksipyytämisen harjoittelu ja empatiakyvyn herättely ovat selvittelyssä tärkeää. Kiusaamisen havaitseminen ja kitkeminen varhaiskasvatusympäristöissä on haasteellinen tehtävä, mutta kiusaaminen on Husaaritien toimintayksikössä kaikissa tilanteissa kiellettyä.

Ristiriitatilanteissa ratkomisen keinot riippuvat lapsen iästä ja kehitystasosta. Tarvittaessa kasvattaja on aina apuna ratkaisemassa tilanteita lasten kanssa

Lapsi harjoittelee yhteiselämän pelisääntöjä; oman mielipiteen sanomista, toisten kuuntelua ja neuvottelutaitoja.

4.2 Osallisena yhteisössä

Husaaritiellä uskomme, että työyhteisön hyvä ilmapiiri vaikuttaa suoraan kasvatuksen laatuun. Osoitamme kaikille yhteisömme jäsenille; lapsille, vanhemmille ja muille työntekijöille, arvostustamme arjen pienillä huomaavaisuuden osoituksilla. Tervehdimme toisiamme ensimmäisen kerran päivän aikana kohdatessamme. Lapsen aloittaessa hoito- tai kerhopäivän pyrimme huomioimaan hänet lämpimästi ja henkilökohtaisesti. Kasvattajan hymy, kosketus tai syli kertoo lapselle että häntä on odotettu ja hänen tulostaan iloitaan. Toisen arvostamista on myös anteeksipyyttäminen. Kasvattaja pyytää anteeksi lapselta, jos huomaa toimineensa väärin jossain tilanteessa. Annamme positiivista palautetta. Toisen puheen päälle ei puhuta. Ohjaamme myös lapsia tervehtimään, kiittämään ja tarvittaessa pyytämään anteeksi. Muistamme ilon ja huumorin merkityksen. Pyrkimyksenämme on ohjata jokaista huomaamaan oman toiminnan vaikutus koko yhteisön hyvinvoinnille.

Haluamme työssämme vahvistaa lapsen kiintymystä omaan perheeseensä. Henkilökunnan ja vanhempien välinen avoin vuorovaikutus ja molemminpuolinen arvostava suhtautuminen arjessa tukee lapsen varhaiskasvatusta. Autamme lasta pitämään perheenjäseniä mielessään hoito- tai kerhopäivän aikana esimerkiksi juttelemalla heidän perheistään. Lapset voivat tuoda päiväkotiin valokuvia perheestään ja muista tärkeistä ihmisistä. Perheenjäsenten ”kantaminen” mukana mielessä tuo lapselle turvallisuudentunnetta päivähoito- tai kerhopäivään. Yhteiset tapahtumat, äitien- ja isänpäivät, isovanhempienpäivät ja perhetapahtumat, vahvistavat perheen merkitystä.

Lapsen kiintyminen toisiin lapsiin ja kasvattajiin on tärkeä tavoite. Kasvattajan lapselle antama hoiva ja läheisyys vahvistavat kiintymyssuhdetta kasvattajiin. Pienryhmätoiminnassa tehdään ja toimitaan yhdessä. Me hengen luominen koko yksikön yhteisillä tapahtumilla tai esiopetuslasten kesken on myös yksi tärkeä tavoite. Lapsiryhmän ryhmäytymistä edistetään koko ryhmän yhteisillä kokoontumisilla.

Jokaisella yhteisömme jäsenellä on oikeus tulla kohdatuksi ja kuulluksi jokaisena päivänä. Kasvattajan tulee olla herkkä lasten suunnalta tuleviin vuorovaikutusaloitteisiin. Me kasvattajat kuuntelemme jokaista lasta arjen tilanteissa ja huomioimme heitä yksilöllisesti. Kohtaamisissa laskeudumme fyysisesti lapsen tasolle ja olemme katsekontaktissa lapseen.

... yhteistyö on sitä kun
kaveri auttaa toista
kaveria...

4.3 Kielen kehityksen tukeminen

Kieli on ajattelun ja vuorovaikutuksen mahdollistaja ja se opitaan vuorovaikutuksessa toisten ihmisten kanssa. Kasvattajalla on suuri rooli lapsen kielen kehittämisessä. Arkitoimintatilanteet sekä leikki- ja ohjatun toiminnan tilanteet ovat merkittäviä kielen oppimisen paikkoja. Arkitoimintatilanteissa tilanteissa kasvattajan mallittaa kieltä sanallistamalla paljon. ”Nyt laitetaan sukka jalkaan, katsopas mikä auton kuva tässä sukassa onkaan, onkos se sininen auto?” Kasvattaja kiinnittää huomiota omaan tapaansa puhua ja käyttää hyvää suomen kieltä monipuolisesti.

Päivähoidossa voidaan kielen kehitystä tukea eri menetelmin. Arkitilanteiden ohella suunnitellut ja toteutetut ohjatut hetket edistävät kielen kehittymistä monin tavoin. Mm. lorut, runot, sadut, riimittelyt ja laulut antavat lapsille monenlaisia kielellisiä virikkeitä ja rikastuttavat ilmaisuja. Tietokoneen käytön mahdollisuudet kielen opetuksessa huomioidaan. Jos lapsella on haastetta kielenkehityksessä, voidaan käyttää korvaavia kommunikaatiokeinoja, esim. kuvia, tukiviittomia tai kuvakommunikaatiokansioita. Yhdessä toisten kanssa opetellaan keskustelemaan, kuuntelemaan toista ja odottamaan omaa puheenvuoroa. Samalla harjoitellaan tilanteeseen sopivaa äänenkäyttöä ja äänen tasoa. Arkoja lapsia rohkaistaan tuomaan esiin omia ajatuksiaan. Esiopetuksen keskeisiä sisältöjä on kielenkehityksen tukeminen ja lukemaan oppimisen valmiuksien herättely.

...hyvä päiväkotipäivä
on silloin kun on
jumppaa...

4.4 Hyvä päivä lapselle

Päiväkotipäivää rytmittävät perushoidon arkitilanteet; ruokailut, ulkoilut ja lepoaika. Lasten päivään sisältyy myös runsaasti leikkiä sekä monipuolista ohjattua toimintaa. Rutiinit ja pysyvyys tuovat etenkin pienempien lasten elämään turvallisuutta. Lapsi kykenee ennakoimaan mitä seuraavaksi tapahtuu ja hänen on tällöin helpompaa suhtautua myös muutoksiin. Selkeä struktuuri tuo lapsen päivään tai kerhohetkeen ennustettavuutta ja perustarpeiden oikea-aikainen tyydyttäminen luo lapselle turvallisen olon.

4.4.1 Leikki

Kun lapsilta kysytään, mitä he mieluiten haluavat päiväkodissa tai kerhossa tehdä, vastaus on todennäköisesti: ”leikkiä”. Lapsiryhmissä esitetään lähes päivittäin kysymys: ”Ehitääks me leikkii?”. Mielestämme leikki on tärkein lapsen tärkein tapa toimia. Leikkiä ei voidakaan erottaa omaksi toiminnakseen vaan se on oleellinen osa lapsen kaikkea tekemistä. Lapset luovat leikkeihin kuvitteellisia hahmoja ja yhteisöjä, joihin he ottavat rakennusaineita omasta kokemusmaailmastaan. Leikin avulla opitaan asioita monipuolisesti; mm. sosiaalisia taitoja ja vuorovaikutusta, kieltä, motorisia taitoja, ajattelun taitoja ym. Kasvattajat hyödyntävät pedagogisessa suunnittelussa leikin mahdollisuuksia. Leikin avulla voidaan tukea lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista. Tärkeintä on kuitenkin leikin lapselle tuottama mielihyvä.

Me kasvattajat huomioimme lapsiryhmien, varhaiskasvatuksen arjen ja lasten toiminnan suunnittelussa leikin edellytykset. Päiväkodissa, esiopetuksessa ja kerhoissa tarvitaan riittävästi aikaa, tilaa ja välineitä leikkiä varten. Kiireetön ilmapiiri ja aidosti läsnä olevat aikuiset viestittävät lapselle, että leikki on tärkeää. Kasvattajien tulee olla herkkiä havainnoimaan lasten leikkialoitteita ja huomioida niitä varhaiskasvatuksen arjen suunnittelussa ja toteutuksessa. Leikitilojen ja -välineiden jakamiseen ryhmissä on käytössä erilaisia menetelmiä. Esim. leikkitaulun avulla voidaan lapsia jakaa eri leikkeihin, niin että jokaiselle löytyy sopiva leikki, leikkikaveri, tila ja välineet. Kasvattajien tulee olla joustavia; suunnitelmia pitää kyetä muuttamaan lasten kiinnostuksen kohteiden mukaisesti. Tällöin lapset sitoutuvat toimintaan ja lasten osallisuus toteutuu.

Pieni lapsi leikkii mielellään aikuisen kanssa tai pienessä ryhmässä rinnakkain. Vuorovaikutustaitojen karttuessa aikuisen rooli leikissä vähenee ja samanikäisistä leikkikavereista tulee tärkeämpiä. Kuitenkaan aikuisen roolia isompienkaan lasten leikissä ei pidä vähätellä, sillä kasvattajan osallistuminen lapsen leikkiin on hyvinkin toivottavaa. Kasvattajan tehtävänä on rikastuttaa ja syventää leikkiä.

Vantaan varhaiskasvatusta kehitetään painopiste-työskentelyn avulla. Vuosien mittaan painopisteinä ovat olleet liikunta, kieli sekä ympäristö- ja luonto. Tätä vasua kirjoitettaessa painopisteenä on leikki. Vuosina 2013-2015 varhaiskasvatussyksiköiden kehittämistyössä huomio suunnataan erityisesti leikkiin ja sen edellytyksiin. Husaaritien päiväkotia on mukana projektissa erityisen painokkaasti; integroidut ryhmämme ovat pilottiryhmiä leikin kehittämisessä.

Leikkiessään lapsi oppii:

mm.
ongelman ratkaisua
ristiriitojen selvittämistä
motorisia taitoja
sääntöjä ja normeja
ajattelun taitoja
joustavuutta
käsitteen muodostamista
itsenäisyyttä
itsehillintää

Leikkiessään lapsi:

mm.
kokee iloa ja pettymyksiä
havainnoi
suunnittelee ja toteuttaa
keskittyy
eläytyy
käyttää mielikuvitustaan
kommunikoi
ottaa vastuuta
toimii luovasti

4.4.2 Muu pedagoginen toiminta

Varhaiskasvatusta toteutetaan kokonaisuutena, jossa hoito, kasvatusta ja opetus limittyvät toisiinsa. Leikin ja arkitilanteiden lisäksi kasvattajat suunnittelevat ja toteuttavat lapsiryhmille monipuolista pedagogista toimintaa. Lapsiryhmien toiminnan suunnittelun pohjana ovat kasvattajien havainnot lapsista. Kasvattajat seuraavat yksittäisiä lapsia ja lapsiryhmää, havainnoivat lasten tarpeita ja kiinnostuksenkohteita ja suunnittelevat niiden pohjalta lasten varhaiskasvatusta. Kasvattajat hyödyntävät suunnittelussa osa tietämystään varhaiskasvatuksen eri sisällöllisistä orientaatioista ja esiopetuksen sisältöalueista (kts. taulukko seuraavalla sivulla). Toiminta on lapsilähtöistä, tällöin lasten mielenkiinnon kohteet ovat toiminnan suunnittelun pohjana. Toimintaa voidaan suunnitella myös eheyttävästi jonkin teeman ympärille; prinsessa- tai merirosvoteema voi innostaa lapsia vaikkapa laulamaan, maalaamaan tai jumppaamaan. Kun lapsiryhmien toimintaa suunnitellaan lasten ideoiden pohjalta, lapset sitoutuvat toimintaan ja lasten osallisuus syvenee.

Kasvattajat seuraavat yksittäisiä lapsia ja lapsiryhmää, havainnoivat lasten tarpeita ja kiinnostuksenkohteita ja suunnittelevat niiden pohjalta lasten varhaiskasvatusta.

Varhaiskasvatuksen sisällölliset orientaatiot:

- matemaattinen orientaatio
- luonnontieteellinen orientaatio
- historiallisyhteiskunnallinen orientaatio
- esteettinen orientaatio
- eettinen orientaatio
- uskonnollis-katsomuksellinen orientaatio

(Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, THL 2005)

Esiopetuksen sisältöalueet:

- kieli ja vuorovaikutus
- matematiikka
- etiikka ja katsomus
- ympäristö- ja luonnontieto
- terveys
- fyysinen ja motorinen kehitys
- taide ja kulttuuri

(Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet, Opetushallitus 2010)

4.4.3 Ulkoilu

Ulkoilemme päivittäin ilmoista riippumatta. Päiväkodissa aamupäivän ulkoilua porrastetaan; tällä tavoin pystymme käyttämään sisä- ja ulkotiloja parhaalla mahdollisella tavalla. Meillä on käytössä kaksi piha-aluetta sekä sisäpiha. Sisäpihaa käyttää pääsääntöisesti avoin päiväkotikoti sekä kerhot, mutta erityisesti kesäaikaan se on myös päiväkodin käytössä. Ulkoilemme myös päiväkodin alueen ulkopuolella: lähialueen metsät ja puistot ovat tulleet tutuiksi.

Raitis ilma, leikki ja liikunta ovat oleellinen osa ulkoilun hyötyjä. Ulkoilujen ja leikkipaikkojen jakaminen muiden lasten kanssa, vuorottelu ja vuoron odottaminen sekä ristiriitatilanteiden selvittäminen aikuisen tuella antavat hyvän mahdollisuuden harjoitella myös sosiaalisia taitoja. Ulkoilussa järjestetään myös ohjattuja aktiviteetteja, esim. perinne- tai liikuntaleikkejä. Turvallisuus on tärkeä näkökohta kun kasvattajat arvioivat ja suunnittelevat ulkoilutilanteita.

4.4.4 Ruokailu

Aamu- ja välipaloilla sekä lounaalla pyrkimyksenä on kiireetön ja miellyttävä aterointi ilman turhia häiriötekijöitä. Lasta ohjataan hyvin ruokailutottumuksiin; mm. ruoan maistamiseen sekä sopivan annoskoon ottamiseen. Ruokailu on myös merkittävä sosiaalinen tilanne. Suurin osa Husaaritien päiväkodin kasvattajista syö aterian yhdessä lasten kanssa; aikuiset istuvat lasten kanssa yhteisissä pöydissä antaen samalla esimerkin hyvien ruokailutavoista. Ruokapöytäkeskusteluissa vaihdetaan ajatuksia päivän tapahtumista ja opetellaan odottamaan omaa puheenvuoroa. Joissakin ryhmissä rauhallinen ruokailutilanne taataan jakamalla ruokailijat syömään eri huoneisiin. Ruoka tulee Husaarielle Katriinan sairaalan keittiöstä.

Lasta ohjataan hyvin ruokailutottumuksiin; mm. ruoan maistamiseen sekä sopivan annoskoon ottamiseen.

4.4.5 Lepohetki

Husaaritiellä uskomme, että jokainen kokopäivähoidossa oleva lapsi hyötyy lepo- tai rauhoittumishetkestä hoitopäivän aikana. Lepohetken pituus ja sen toteuttaminen riippuvat yksittäisen lapsen ja lapsiryhmän tarpeista. Riittävän levon määrästä, lapsen lepo hetkeen liittyvistä rutiineista ja tottumuksista sekä yö- ja päiväunien yhteensovittamisesta keskustellaan huoltajien kanssa aloitus- ja vasu-keskusteluissa. Lepohetkellä esim. kuunnellaan musiikkia, lauletaan, hierotaan lasta sekä luetaan lasten ikä- ja kehitystaso huomioiden valittuja satuja. Rauhoittumishetken jälkeen valvovat lapset siirtyvät muihin tiloihin jatkamaan päivän touhuja.

...hyvä päiväkotipäivä on silloin kun on levännyt hyvin, syönyt hyvin ja saanut asiat tehtyä...

4.4.6 Tapahtumat, juhlat ja retket

Hyvää varhaiskasvatuksen arkea rytmittävät Husaaritiellä erilaiset osittain perinteeksi muodostuneet tapahtumat, juhlat ja retket. Toimintakauden alkaessa elokuussa lapset ja henkilökunta palaavat kesälomilta ja ryhmien toiminta käynnistyy vähitellen. Alkusyksystä kokoontuu yksikkömme juhlatoimikunta, johon kuuluu kasvattaja jokaisesta lapsiryhmästä sekä Kanttarellista. Toimikunta suunnittelee erilaisia koko yksikön tapahtumia sekä huolehtii, että kulttuuriperintöä tarjotaan toiminnassamme monipuolisesti lapsille. Järjestämisvas- tuita jaetaan työntekijöille ja työntekijäpareille sekä -ryhmille mielenkiinnon ja osaamisen mukaan.

Yleensä syksyn ensimmäinen yhteinen tapahtuma on esiopetuksen ensimmäisenä päivänä pidettävä juhla- hetki lipunnostoineen. Vuosien mittaan olemme järjestäneet mm. päiväkotiryhmien yhteisiä "avointen ovien leikkipäiviä", liikunnal- lisia isänpäivä- ja äitienpäivätapahtumia, joulutapahtumia sekä teemallisia kevätjuhlia. Koko yksikön lauluhetkiä järjestetään useita vuoden mittaan. Kasvattajat ovat työstäneet näytelmiä, joista ovat saaneet nauttia myös avoimen päiväkodin asiakkaat. Usean vuoden ajan esiopetuksen on päättänyt toukokuun lopus- sa riemukas vesisota sisäpihalla. Esiopetuksen päätösjuhla her- kistää vanhemmat ja kasvattajat. Ennen heinäkuun kesäpäivys- tystä on vietetty juhannustansseja iskelmineen ja makkaranpais- toineen. Kaikki nämä juhlat ja tapahtumat tuovat mukavan lisän arjen ja rutiinien keskelle.

Husaaritieltä lähdetään myös melko usein retkille. Suurin osa ret- kistä suuntautuu lähiympäristöön, mm. metsäsaarekkeelle. Seu- tulan metsiin kuljetaan julkisilla liikennevälineillä ja myös Helsin- kiin suuntautuvat retket pyritään tekemään niillä. Isoimmat lap- set ovat tehneet retkiä mm. Heurekaan, Kansallismuseoon, Ur- heilumuseoon, Ateneumiin ja Korkeasaareen. Pyrimme hyödyn- tämään myös Vantaan kaupungin kulttuuripalveluiden tuottamia esityksiä. Retkiä tehdään kulloinkin käytettävissä olevien määrä- rahojen puitteissa ja ne suunnitellaan tarkasti vuosittain.

Kevätjuhla 2011, teemana
"Matkustan ympäri maailmaa"
Peppi Pitkätossut ja kuningas estradilla...

4.5 Husaaritien varhaiskasvatuksen organisointi

Päiväkoti, avoin päiväkotitoiminta ja kerhot muodostavat yhteisön, jossa toimivat lapset, perheet ja kasvattajat. Päiväkodissa on hoidossa noin 80 lasta ja kerholaisia on noin 40. Avoimen päiväkodin sähköpostilistalla on noin 180 perhettä, aktiivisia asiakkaita Kanttarellissa käy ehkä noin 100. Työyhteisöömme kuuluu noin 25 henkilöä. Lisäksi toimimme yhteistyössä alueen muun päivähoidon ja muiden kumppanien kanssa. Muodostamme siis laajan verkoston ja olemme monessa mukana. Jotta yksittäisen lapsen varhaiskasvatus Husaariella olisi mahdollisimman laadukasta, saamme organisoida toimintaamme ja työtämme useilla eri tasoilla.

Varhaiskasvatuksen toimintakausi alkaa elokuun alussa ja päättyy seuraavan vuoden heinäkuun lopussa. Vuoden kiertoa rytmittävät mm. uusien ryhmien ja tiimien aloittaminen elokuussa, esiopetuksen toiminta-aika, avoimen varhaiskasvatuksen toiminta-ajat sekä vuodenvuorokierroon luontaisesti kuuluvat juhlat ja tapahtumat. Kasvattajien ja päiväkodin johtajan työtä rytmittävät myös tiettyihin määräaikoihin sidotut tehtävät; erilaiset keskustelut, suunnitelmat, ja monenlaiset muut suuren kaupungin varhaiskasvatukseen ja kumppanuuksiin liittyvät työtehtävät. Lapsiryhmien toimintaan ja järjestelyihin vaikuttavat myös henkilökunnan lomajärjestelyt; tällöin lapsiryhmien toimintaa saatetaan yhdistää ja henkilökuntaa siirtää ryhmistä toiseen. Luvusta 6 löytyy lisää asiaa liittyen varhaiskasvatuksen organisointiin ja työyksikön rakenteisiin.

...hyvä päiväkotitoiminta on sellainen että siellä on kaikenlaista kivaa ja saa tehdä kaikenlaista mistä tykkää...

4.5.1 Päiväkodin lapsiryhmien muodostaminen

Kivistö-Seutulan alueen yhteisessä valintaprosessissa suunnitellaan päivähoidon hakijoiden sijoittuminen alueen päiväkotitoimintoihin. Husaariella lapsiryhmien kokoonpanot, uusien lasten sijoittaminen ja lasten mahdolliset talon sisäiset siirrot ryhmästä toiseen mietitään aina huolellisesti. Siirroista keskustellaan myös vanhempien kanssa.

Viime vuosina Tiitiäisissä on ollut pääasiassa alle 3-vuotiaita lapsia. Haltisten ryhmässä on yleensä noin 2,5-vuotiaita ja sitä vanhempia lapsia. Integroiduissa ryhmissä (Hiitiset, Menniäiset) on yleensä yli 3-vuotiaita lapsia. Myttiäisten lapset ovat iältään 5-6-vuotiaita. Joskus Myttiäisissä on ollut pelkkiä esiopetusikäisiä. Ryhmien ikäraja ei kuitenkaan ole tarkka, vaan joustaa tilanteen ja alueen hoitopaikkatarpeiden mukaan. Vuoden mittaan lapsiryhmien koko saattaa kasvaa muutamalla lapsella.

Uuden toimintakauden alkaessa osa lapsista siirtyy ryhmästä toiseen. Kun lapsen siirrosta ryhmästä toiseen on sovittu, uuden ryhmän kasvattajat pyrkivät vähitellen tutustumaan siirtyvään lapseen. Siirrot pyritään toteuttamaan rauhassa lasten ehdoilla. Tuttu kasvattaja entisestä ryhmästä käy muutaman lapsen kanssa leik-

kimässä tulevassa ryhmässä ja näin voidaan turvallisesti tutustua uuteen ryhmään. Olemme todenneet hyväksi käytännöksi tehdä tutustumisia ja siirtoja mahdollisuuksien mukaan ennakoon jo kesäkuussa. Tällöin ryhmissä on väljyyttä osan lapsista lomaillessa ja siirtyvillä lapsilla on rauhallinen tilanne tutustua uuteen ryhmään, kavereihin ja kasvattajiin.

Tiitiäiset	1-3-vuotiaat
Haltiset	2-5-vuotiaat
Hiitiset	3-6-vuotiaat integroitu ryhmä
Menniäiset	3-6-vuotiaat integroitu ryhmä
Myttiäiset	5-6-vuotiaat

Aloittaessaan päiväkot- tai kerhoryhmässä tai siirtyessään ryhmästä toiseen lapsi saattaa tarvita aikuisen tukea uuteen ryhmään liittymisessä. Kasvattaja auttaa lasta pääsemään ryhmän jäseneksi sekä saamaan kavereita. Nimi- ja tutustumisleikit auttavat ryhmäytymisessä esim. uuden toimintakauden alussa ja uuden lapsen aloittaessa ryhmässä.

Lasten ja henkilökunnan sijoittaminen ryhmiin on yksikössämme aikaa vievä ja tarkoin harkittu prosessi. Pyrkimyksenä on turvata lapsille mahdollisuuksien mukaan pysyvät ihmissuhteet ja siten auttaa yhteisöllisyyden ja sosiaalisten suhteiden kehittymistä päivähoidon arjessa.

4.5.2 Oppimisympäristö

...oppimisympäristössä
mennään ympyrään
ja opitaan jotain...

Lapsi oppii vuorovaikutuksessa ympäristönsä kanssa. Jotta lapsen kasvu-, kehitys- ja oppiminen toteutuvat parhaalla mahdollisella tavalla, kasvattajien tulee kiinnittää erityistä huomiota fyysiseen- ja psyykkiseen oppimisympäristöön. Onko ilmapiiri lämmin ja salliva? Onko tunnelma kiireetön ja kannustava? Ovatko lasten välineet ja materiaalit saatavilla ja houkuttelevasti esillä? Tarjoavatko tilaratkaisut mahdolli-

suuksia erilaisille toiminnoille? Kaikkia näitä asioita kasvattajat pohtivat suunnitellessaan, kehittäessään ja arvioidessaan lasten oppimisympäristöä. Husaaritiellä ajattelemme, että oppimisympäristön tulee olla turvallinen, monipuolinen ja erilaisiin aktiviteetteihin ohjaava. Sen tulee innostaa ja motivoida kaikkia lapsia toimimaan. Ympäristön tulee olla muokattavissa lasten tarpeiden ja toiveiden mukaisesti. Sen tulee mahdollistaa erilaiset toiminnot, yhteisen tekemisen, liikkumisen, leikkimisen ja rauhallisen oleilun.

Oppimisympäristön kehittämisessä otetaan huomioon myös ekologiset näkökohdat. Rajallisten budjettivarojen mahdollistamia hankintoja harkitaan päiväkodissamme suunnitelmallisesti. Päiväkodissa leikkivälineet ovat kovassa käytössä ja niiden on suotavaa kestää mahdollisimman pitkään. Myös tilaresurssia käytetään yksikössämme erittäin tehokkaasti ja joustavasti. Päivähoitopäivien aikaista tilojen käyttöä suunnitellaan ja erilaisista toteutusvariaatioista keskustellaan palavereissamme. Pienten lasten päivästrukturi ja useat yhtäaikaiset toimijat (pk, avoin pk, tukea tarvitsevien lasten terapiat sekä kerhot) vaikuttavat tilojemme käytön suunnitteluun. Käytämme aktiivisesti myös lähialueen puistoja ja metsiä. Avoimen päiväkodin tiloja hyödynnetään myös iltaisin ja viikonloppuisin.

Fyysisestä ja psyykkisestä oppimisympäristöstä lisää kappaleessa 5.5.1. (Kasvun ja oppimisen tuki)

4.5.3 Pienryhmätoiminta

...pienryhmä on sitä kun
viskarit on yhdessä ja eskarit
yhdessä, ei samassa tilassa...

Husaaritiellä lasten jakamista pieniin ryhmiin käytetään joustavasti päivittäin eri tilanteissa; ohjatussa toiminnassa, leikkitalanteissa ja arkitoimintatilanteissa (mm. pukeminen, riisuminen, hygienia, ruokailu, päivälepo, siirtymä- ja odottelutilanteet). Mitä pienemmästä lapsesta on kyse, sitä suurempi osa päivästä toimitaan mahdollisimman pienessä ryhmässä. Myös tukea tarvitseva lapsi selviää arjen haasteista paremmin pienessä lapsiryhmässä. Pienryhmässä aikuisella on aikaa havain-

noida ja kuunnella lasta sekä vastatalapsen sanallisiin ja sanattomiin viesteihin ja aloitteisiin (ilmeet, eleet, kehon kieli). Kuitenkin myös isossa ryhmässä toimimista harjoitteluun. Etenkin kouluikää lähestyttäessä on hyvä oppia toimimaan myös suuremmassa joukossa.

Toiminnan suunnittelu pohjautuu pienryhmissä toimimiseen. Lapset jaetaan pysyviin pienryhmiin ja eri toiminnot ja arjen tilanteet toteutuvat näissä ryhmissä. Osa ryhmistä on käytössä tietyn ajanjakson ja jotkut ovat tietyihin tilanteisiin liittyviä. Joissakin lapsiryhmissä on vuosittain sama vastuukasvattaja kullakin pienryhmällä, osassa ryhmiä kasvattajat toimivat eri pienryhmien kanssa. Joskus pienryhmää kohden on nimetty useampi aikuinen, näin esimerkiksi silloin, kun osa lapsista tarvitsee enemmän tukea kasvuunsa ja oppimiseensa. Käytäntöjen taustalla vaikuttaa aina kasvattajien havainnot ja pohdinta yksittäisten lasten ja lapsiryhmän tarpeista.

Pienryhmien muodostamisessa huomioidaan lasten iät, sukupuolijakauma, leikkitaidot, kasvuun ja oppimiseen tarvittava tuki, henkilöstöresurssi ym. näkökohdat. Pienryhmissä toteutuu laadukkaampi vuorovaikutus ja jokaisella lapsella on mahdollisuus saada äänensä kuuluville.

Pienillä Tiitiäisillä toimitaan vastuukasvattaja-periaatteella. Yksi kasvattaja pyrkii toimimaan mahdollisimman paljon "omien" lastensa kanssa. Erityisen merkityksen vastuukasvattaja saa lapsen aloittaessa päivähoiton. Pienen lapsen on helpompi kiinnittyä yhteen kasvattajaan ja liittyä pieneen lapsiryhmään. Samoin kasvattaja oppii tuntemaan paremmin "omat" lapsensa ja tämän vanhemmat, joiden kanssa käy mm. aloitus- ja keskustelut. On kuitenkin tärkeää, että ryhmän jokainen kasvattaja pyrkii luomaan hyvän ja luottavaisen suhteen jokaiseen lapseen ja vanhempaan, sillä mm. työaika- ja lomajärjestelyt aiheuttavat sen, ettei vastuukasvattaja kykene olemaan aina läsnä lapsen ollessa hoidossa.

4.6 Moninaisuus varhaiskasvatuksessa

4.6.1 Kasvun ja oppimisen tuki

Me Husaariella ajattelemme että erilaisuus ja moninaisuus ovat rikkautta. Kaikki lapset ovat erilaisia yksilöitä ja jokaisella heistä on kehityksensä sekä vahvuuksia että haasteita. Husaaritien päiväkodissa, esiopetuksessa ja kerhoryhmissä on myös lapsia, jotka tarvitsevat tavallista enemmän tukea kasvuunsa ja oppimiseensa. Lähtökohtana Husaariella on laadukas, hyvin suunniteltu ja toteutettu varhaiskasvatus, josta kaikki päiväkodin lapset hyötyvät. Varhainen tuen tarpeen havaitseminen ja varhainen tuki päivähoiton arjessa autta-

...vuorovaikutus... se on sitä kun on käynyt
lääkäriä ja sit kun käy uudestaan on
parempi...

vat lasta kasvamaan ja kehittymään parhaalla mahdollisella tavalla. Tuen oikea-aikainen tehokas resursointi auttaa lasta merkittävästi eteenpäin elämässään. Varhaiskasvatuksessa tapahtuva tuki tai kuntoutus ovat aina arki-kuntoutusta, joka toteutetaan varhaiskasva-

tuksen pedagogiikan puitteissa. Kun havaitaan lapsen tarvitsevan tukea kasvuun ja oppimiseen, tehdään yhteistyötä monien tahojen kanssa. Tärkein kumppani tuen suunnittelussa on lapsen vanhemmat. Ryhmän kasvattajat pohtivat yhdessä lapsen kehityksen haasteita ja keskustelevat asiasta vanhempien kanssa. Jo varhain voidaan käyttää hyväksi alueen konsultoivan erityislastentarhanopettajan (kelto) palveluja. Kelto käy toimintakausittain useasti kaikissa alueen päiväkotijärjestöissä ja kerhoryhmissä seuraamassa toimintaa. Hänellä on paljon kokemusta erilaisista lapsiryhmistä ja lapsista. Tarvittaessa vanhemmat voivat olla yhteydessä kelttoon ja hänet voidaan kutsua mukaan yhteiseen palaveriin. Vanhempien luvalla voidaan olla yhteydessä myös neuvolan terveydenhoitajaan. Jos lapsella on kontakti sairaalaan tai hän käy terapiassa, tehdään yhteistyötä myös näiden tahojen kanssa.

Vantaalla on käytössä valtakunnallisten linjausten mukainen kolmiportainen kasvun ja oppimisen tuen malli. Termeinä ovat käytössä yleinen, tehostettu ja erityinen tuki. Yleisen tuen toimenpiteistä sovitaan vanhempien kanssa vasu- tai leops-keskusteluissa. Tavoitteena on muokata henkilökunnan ja ryhmän toimintatapoja sekä oppimisympäristöä siten, että se palvelisi parhaalla mahdollisella tavalla lapsen kasvua ja kehitystä. Tukea tarvitsevaa lasta hyödyttävät ratkaisut ovat yleensä hyödyksi myös kaikille muille ryhmän lapsille. Vantaalla henkilökunnan käytössä on yleisen tuen valikko; lomake, jossa on koottuna erilaisia toimenpiteitä ja menetelmiä, joiden avulla voidaan auttaa lasta päivähoiton arjessa. Esimerkkinä; ”työskentely- ja leikkipisteet on jaettu, hiljaiset ja äänekkäät leikkialueet on erotettu toisistaan”.

Fyysinen oppimisympäristö käsittää tilat, materiaalit ja välineet. Esteettinen ja viihtyisä ympäristö, jossa on mahdollisuus leikkiä, liikkua, tutkia ja oppia hyödyttää myös kasvuunsa ja oppimiseensa tukea tarvitsevaa lasta. Ryhmissä mietitään erilaiset toiminta- ja leikkipisteet esimerkiksi pöytätyöskentelylle ja rakentelulle. Lapsilla tulee olla mahdollisuus sekä vetäytyä rauhalliseen tilaan että leikkiä vauhdikkaita leikkejä. Lasten erityisistä tarpeista riippuen huomioidaan erityisesti tiettyjä näkökohtia; esim. näköärsykkeiden määrää tai huoneiden äänimaailmaa.

Husaaritiellä on pitkät perinteet kuvien käyttämisestä. Meillä oppimisympäristö on selkeä ja kuvitettu: joka ryhmässä on käytössä kuvallinen päivärytmi. Yksilöllisen tarpeen mukaan lapsilla voi olla omia kuvitettuja päiväjärjestyksiä ja kuvakansioita. Ryhmän eri tiloissa on tarvittaessa kuvitettuja toimintaohjeita arjen tilanteisiin; esim. wc:ssä toimimiseen, pukemiseen ym. Jokaisella lapsella on omat nimikoidut ja kuvitetut lokerot, naulakot, pöytäpaikat sekä sängyt. Eri tarkoituksiin sopivia kuvia on lasten saatavilla ja näkyvissä. Käytämme tarvittaessa myös muita puhetta korvaavia kommunikaatiomenetelmiä, kuten tukiviittomia ja nopeaa piirtämistä.

Keskeisiä toimintatapoja myös kasvun ja oppimisen tuen näkökulmasta on pienryhmätoiminta. Pienryhmätoiminnassa kasvattajan suhde yksittäiseen lapseen muodostuu kiinteämmäksi ja läheisemmäksi ja siten vuorovaikutuksen laatu paranee. Myös lapsen vuorovaikutuskontaktien määrä toisten lasten kanssa on vähäisempi ja paremmin hallittavissa. Pienryhmät muodostetaan siten, että kasvuunsa ja oppimiseensa tukea tarvitsevat lapset integroidaan muiden lasten kanssa yhteisiin ryhmiin. Husaariella ajatellamme, että kasvatustyössä tavoitteenamme on auttaa lapsia kokemaan, ymmärtämään ja suvaitsemaan erilaisuutta elämää rikastavana tekijä. Tehtävämme on auttaa keskenään hyvinkin erilaisia lapsia toimimaan yhdessä. Tämä voi olla ajoittain haasteellista ja konfliktitilanteita saattaa joskus syntyä. Kasvattajan tärkeä tehtävä onkin auttaa lapsia ratkaisemaan ristiriitoja ja tukea näin jokaisen lapsen sosiaalista kehitystä. Jos yleinen tuki ei riitä, voidaan lapselle hakea henkilökohtaista- tai ryhmäkohtaista avustajaa tai paikkaa integroidusta ryhmästä. Avustaja työskentelee kasvattajatiimin jäsenenä ja hänen työnkuvansa suunnitellaan lasten tarpeet huomioiden. Erityistä tukea tarvitsevat lapset ovat pääsääntöisesti varhennetun tai pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä.

Lapsen saamaa tukea suunnitellaan vuoden mittaan erilaisissa palavereissa ja erilaisilla kokoonpanoilla. Yhteisesti sovitut tavoitteet ja menetelmät kirjataan lapsen varhaiskasvatuksen suunnitelmaan, lapsen esiopetuksen suunnitelmaan sekä / tai yleisen, tehostetun ja erityisen tuen suunnitelmiin, joita myös arvioidaan kausittain.

Esiopetusvuoden jälkeen, lasten siirtyessä kouluun, tuen jatkuvuutta edesauttaa toimijoiden mahdollisimman tiivis saumaton yhteistyö. Varhaiskasvatuksen työntekijät tekevät yhteistyötä koulun opettajien ja erityisopettajien kanssa. Lasta koskevan tiedon siirtäminen toimijalta toiselle on edellytys sille, että lapsi saa tarvitsemansa tuen heti koulun aloitusvaiheessa. Toiveena on, että vanhemmat osallistuvat palavereihin, joissa tietoa lapsesta siirretään. Tukea tarvitsevien lasten kanssa voidaan myös erikseen sopia ylimääräisiä tutustumiskäyntejä tulevaan kouluun.

4.6.2 Kulttuurien moninaisuus

Tätä vasua työstettäessä 2013 Husaariella on asiakkaina melko vähän monikulttuurisia perheitä. Toimintaympäristömme muuttuu kuitenkin koko ajan ja moninaisuus yksikössämme lisääntyy. Monimuotoisuuden arvostamisen viriäminen lapsilla onkin tavoitteena työssämme. Husaariella lapsia ohjataan kulttuurien monimuotoisuuteen tutustuttamalla heitä niin vieraisiin kulttuureihin kuin omaan kulttuuriin.

Ajatellamme, että monipuolinen kulttuurien tuntemus rikastuttaa lasten elämää. Monikulttuuristen perheiden kulttuurin erityispiirteitä tuodaan lasten havainnoitavaksi päiväkotimme toimintaan. Jos ryhmässä on kulttuuritaustaltaan moninaisia lapsia, voimme esimerkiksi saduin, lauluin, leikein tai ruoan avulla tuoda lapsille kokemuksia moninaisuudesta. Muiden kulttuurien tuntemus ja arvostus on tärkeää, jotta voi olla toimivassa vuorovaikutuksessa monenlaisten ihmisten kanssa.

Vanhempien kanssa tehtävän yhteistyön merkitys korostuu, jos kulttuuriset lähtökohdat ovat erilaiset. Kasvatuskeskusteluissa ja vanhempainilloissa voidaan tarvittaessa käyttää tulkkipalveluja. Myös keskeisimmät kulttuuriset erityispiirteet on tärkeää ottaa huomioon vuorovaikutuksen onnistumiseksi. Myös saman kulttuurin sisällä on perheiden välisiä kulttuurieroja. Kaikki perheet ovat erilaisia esimerkiksi arvojensa ja toimintatapojensa suhteen. Työssämme erilaisten perhekulttuurien arvostus on hyvän kasvatuskump-

panuuden perusta. Kasvatamme kuitenkin lapsia yleisesti hyväksytyjen yhteiskunnan normien ja arvojen mukaisesti.

Suomalaisessa kulttuurissa on piirteitä, joita voidaan tulkita sekä evankelis-luterilaiseen perinteeseen että suomalaiseen kulttuuriperinteeseen liittyviksi. Husaaritien päiväkodilla tuemme monikulttuurisuutta ja siihen liittyy myös omien kulttuuristen tapojemme arvostaminen ja säilyttäminen. Esimerkiksi joulujuhlissa voidaan esittää joulukuvaelma tai laulaa Enkeli taivaan. Husaaritien päiväkodilla nämä ja muut samantapaiset perinteet tulkitaan suomalaiseen kulttuuriperintöön liittyviksi.

4.7 Ympäristökasvatus ja kestävä kehitys

Husaaritiellä ympäristökasvatuksen tehtävänä on vahvistaa lasten ja kasvattajien luontosuhdetta, lisätä koko yhteisön hyvinvointia sekä ohjata lasta, kasvattajia ja perheitä kestävän kehityksen toimintatapoihin.

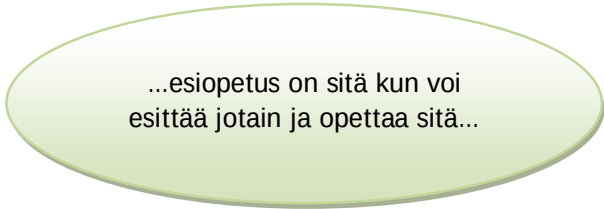
...kasvattaja on joku joka kasvattaa jotain kasvia...

tusta parhaimmillaan. Näin paitsi vahvistetaan luontosuhdetta ja lasten osallisuutta, myös opetetaan lapsia kokemaan ”oikea” työnteke palkitsevana ja mielekkäänä. Myös ympäristön arvostus lisääntyy, kun on itse huolehtimassa sen siisteydestä.

Lasten kanssa tehdään metsä- ja luontoretkeä kaikissa ryhmissämme. Erityisesti ”metsäsaareke” on suosittu paikka, jossa kaikki ryhmät käyvät ajoittain. Vuodenajat ja erilaiset säätilat tuovat vaihtelua retkiin. Kävelyretkillä havainnoidaan elävää ja rakennettua ympäristöä. Luonnosta saamme myös esteettisiä elämyksiä. Metsässä leikkiminen kehittää mielikuvitusta ja rauhoittaa vilkkaita lapsia. Motoriikka kehittyy erinomaisesti epätasaisilla alustoilla liikuttaessa. Metsässä opitaan luonnosta ja tutkitaan asioita. Luonnon monipuolisia ilmiöitä tarkastellaan myös sisätiloissa kirjallisuuden, kuvataallenteiden, eliöiden havainnoinnin ynnä muiden menetelmien avulla. Metsän ja luonnon mahdollisuuksia hyödynnetään myös esiopetuksessa ja avoimessa varhaiskasvatuksessa.

Varhaiskasvatuksen arjessa pyrimme ehkäisemään jätteen syntyä. Ohjaamme lapsia käyttämään leikkivälineitä ja muita tavaroita siten, että niiden käyttöikä olisi mahdollisimman pitkä. Korjautamme käyttökelpoisia leikki- ja huonekaluja mm. nuorten työpajoilla. Ruokailutilanteissa pyrimme ehkäisemään biojätteen syntymistä. Lasten ruokailutottumusten tunteminen ja lasten ohjaus on edellytys biojätteiden synnyn ehkäisylle. Käytämme paljon kierrätysmateriaaleja. Saamme lahjoituksina mm. materiaaleja, jotka soveltuvat askarteluun.

Jätteen syntyä ehkäisevistä toimista huolimatta varhaiskasvatustyössä syntyy päivittäin runsaasti erilaista jätettä. Talomme jätekatoksessa on tällä hetkellä keräysastiat paperille, pahville sekä bio- ja sekajätteelle. Muu materiaalina hyödynnettävä jäte lajitellaan ja viedään keräyspisteeseen Kanniston koulun läheisyyteen yhdessä lasten kanssa. Tällöin puhumme kierrätyskävelystä. Käyttökelpoiset lelut, vaatteet ym. tavara viedään keräyspisteisiin. Avoin päiväkodin toiminnassa järjestetään kirpputoreja tai muita kierrätystapahtumia.

...esiopetus on sitä kun voi esittää jotain ja opettaa sitä...

4.8 Esiopetus Husaaritiellä

Vantaalla on julkaistu koko kaupungin yhteinen esiopetuksen suunnitelma Veops vuonna 2011. Siinä on määritelty esim. esiopetuksen toiminta-ajatus ja kuvailtu oppimisympäristöä sekä määritelty muita reunaehdoja Vantaan varhaiskasvatuksessa toteutettavalle esiopetukselle.

Husaaritiellä järjestetään esiopetusta vuosittain. Esiopetusikäiset lapset ovat viime vuosina sijoittuneet Myt-täisiin ja integroituihin ryhmiin lasten määrän vaihdellessa 15 ja 25 lapsen välillä. Lapset, jotka eivät esiopetuksen lisäksi tarvitse päivähoitoa, pyritään ohjaamaan Kanniston päiväkodin osapäiväiseen esiopetusryhmään. Varsinaiseksi esiopetusajaksi on määritelty klo 8.30-12.30.

Esiopetuksen tavoitteena on edistää lasten kasvu-, kehitys-, ja oppimisedellytyksiä. Pyrimme vahvistamaan lasten minäkuva, itsetuntoa sekä sosiaalisia taitoja. Haluamme välittää lapsille oppimisen iloa ja synnyttää halun oppia uusia asioita.

Yksikössämme esiopetusta toteutetaan joustavasti erilaisissa ryhmärakenteissa; kotiryhmässä, yli ryhmärajat rikkovissa pienryhmissä sekä koko talon esiopetusikäisistä koostuvassa vertaisryhmässä. Tarkoituksena on vahvistaa lapsen kokemusta kuulumisesta Husaaritien eskari-porukkaan, riippumatta siitä, mikä ryhmä on lapsen varsinainen kotiryhmä.

Jo edellisenä keväänä aloitetaan seuraavan vuoden eskareiden ryhmäyttäminen ja esiopetusvuoden yhteisen rungon suunnittelu. Esiopetus suunnitellaan yksikön esiopetuslasten tarpeiden mukaisesti. Ryhmien esiopettajat suunnittelevat osan toiminnoista ja ohjaavat lapsiryhmiä yhdessä. Osa esiopetuksesta toteutuu kotiryhmässä. Esiopetuksen suunnittelun pohjana voidaan käyttää jotakin kokoavaa teemaa.

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (OPH 2010) mainitut sisältöalueet (lueteltu taulukossa sivulla 14) ohjaavat toiminnan suunnittelua. Lasten kiinnostuksen kohteiden ja ideoiden huomioiminen suunnittelussa lisäävät lasten osallisuuden kokemusta ja oppimismotivaatiota. Esiopetuksen keskeisiä työtapoja ovat lapsen luontaiset tavat toimia; leikki, liikkuminen, tutkiminen ja ilmaiseminen. Husaaritiellä lapsen esiopetuspäivä, -viikko ja vuosi koostuu erilaisista toiminnoista. Lapsi saattaa kokea että ”eskaria” on esimerkiksi pöytätyöskentely tai ohjattu liikuntahetki, mutta esiopettajat ja ryhmän muu henkilökunta miettivät kaikkia lapsen päivään sisältyviä tilanteita esiopetuksen näkökulmasta. Esimerkiksi ruokailu, aamupiiri tai kierrätyskävely ovat oivia tilaisuuksia toteuttaa esiopetusta.

Myös esiopetusikäisten arkea rytmittävät tavalliset hyvän päiväkotipäivän ainekset; mm. ohjattu- ja itseohjautuva toiminta, leikki, sisätiloissa toimiminen ja ulkoilu sekä ruokailut ja lepo. Arjen hyvät rutiinit rikotaan ajoittain toistuvilla juhlilla ja retkillä. Eskarit ovat vierailleet esim. Heurekassa, erilaisia esityksiä katsomassa sekä eri museoissa. Retkille osallistuvat kaikki esiopetusikäiset ja kulkeminen tapahtuu pääosin julkisilla liikennevälineillä. Keväällä esiopetusvuosi huipentuu yhteiseen juhlaan ja todistusten jakoon.

... yhteistyö on sitä kun kaveri auttaa toista kaveria...

Esiopetusvuoden syksyllä jokaisen lapsen ja perheen kanssa täytetään lapsen esiopetussuunnitelma LEOPS. Suunnitelman osana lapsi arvioi omaa oppimistaan ja asettaa itselleen tavoitteita esiopetusvuodeksi. Suunnitelmaan kirjataan myös havaitut lapsen vahvuudet ja mahdolliset tuen tarpeet sekä esiopetukselle asetettavat tavoitteet. Yksilöllisissä suunnitelmissa esille tulleet lasten yksilölliset tarpeet ovat pohjana koko esiopetusryhmän toiminnan suunnittelussa.

Lapsen esiopetuksen suunnitelman osa-alueet:

- o lapsen hyvinvointi ja päivittäiset toiminnot
- o tunne-elämä ja sosiaaliset taidot
- o oppimisvalmiudet ja työskentelytaidot
- o leikkiminen
- o kieli ja vuorovaikutus
- o matemaattiset valmiudet
- o fyysinen ja motorinen kehitys ja terveys
- o etiikka ja katsomus

Esiopetuksessa toteutetaan lakisääteistä oppilashuoltoa. Esiopetuksen oppilashuollon avulla edistetään esiopetusikäisten lasten hyvinvointia. Kasvattajatiimeissä ja esiopettajien palaverissa käsitellään mm. ryhmähenkeen ja turvallisuuteen liittyviä asioita. Syksyllä järjestetään myös esiopetuksen moniammatillinen oppilashuoltotyöryhmän kokous. Kokoukseen kutsuu koolle päiväkodin johtaja ja siihen osallistuvat konsultoiva erityislastentarhanopettaja, neuvolan ter-

veydenhoitaja sekä esiopettajat. Myös huoltajat voivat halutessaan olla mukana kokouksessa oman lapsen asioiden käsittelyn ajan. Kokouksessa käsitellään asioita, jotka liittyvät lapsen kasvuun, kehitykseen, oppimiseen ja hyvinvointiin.

Keväällä, ennen koulun alkua, lapsen vahvuuksista ja mahdollisista tuen tarpeista siirretään tietoa tulevaan kouluun EsKo-tiedonsiirron (Esiopetuksesta Kouluun) avulla. Ennen koulun kanssa käytävää EsKo-palaveria, keskustellaan lapsen asioista huoltajien kanssa. Koululle siirrettävään EsKo- tiedonsiirtolomakkeeseen kirjaetaan myös vanhempien terveiset. Koulun puolelta palaveriin osallistuu rehtori ja opettajia, koulupsykologi ja terveydenhoitaja, esiopetuksen puolelta konsultoiva erityislastentarhanopettaja, esiopettajat tai -opettaja sekä päiväkodin johtaja. Vanhemmat ovat halutessaan tervetulleita mukaan palaveriin.

Alueen koulujen kanssa pyritään tekemään myös toiminnallista yhteistyötä. Tavoitteena on, että lapsen kouluun siirtyminen tapahtuisi mahdollisimman mutkattomasti ja kouluympäristö olisi tuttu. Pääsääntöisesti lapsemme siirtyvät Kanniston kouluun, yksittäisiä lapsia menee myös Seutulaan ja Kivistöön. Toiveenamme on lisätä kouluyhteistyötä. Erityisesti pyrimme panostamaan tukea tarvitsevien lasten koulun aloitukseen. Viime vuosina Kanniston koulun erityisopettaja on keväällä

vieraillut päiväkodissamme tutustumassa tuleviin ekaluokkalaisiin.

Päiväkodissamme ei ole ollut lapsia valmistavassa opetuksessa. Tulevaisuudessa valmistavassa opetuksessa olevien lasten esiopetuksessa tullaan noudattamaan Vantaan linjauksia.

Mielestämme esiopetuksessa on tärkeää säilyttää lapsen luontainen uteliaisuus uusia asioita kohtaan. Myös oppimisen ilo, tiedonhankinta- ja työskentelytaitojen harjaannuttaminen toteutuvat hyvin suunnitellussa ja toteutetussa esiopetuksessa. Näemme erityisen tärkeäksi vahvistaa lasten sosiaalisia taitoja sekä itsetuntoa. Olemme kasvattamassa lapsista kansalaisia yhteiskuntaan, joka muuttuu yhä kiihtyvällä vauhdilla. Nyt meillä hoidossa olevat esiopetusikäiset ovat kolmekymppisiä 2040-luvulla. Toivomme, että näistä taidoista on heille hyötyä myös tulevaisuudessa.

4.9 Avoin varhaiskasvatus – Kanttarelli ja kerhot

Palveluohjauksella pyrimme suuntaamaan perheiden varhaiskasvatuspalveluiden käyttöä heidän elämäntilanteeseensa parhaiten sopiviin palvelumuotoihin. Päiväkotihoidon lisäksi tarjoamme yksikössämme avoimia varhaiskasvatuspalveluja. Avoin varhaiskasvatus on suunnitelmallista ja tavoitteellista toimintaa alueen kotilasten ja heidän perheidensä hyvinvoinnin edistämiseksi. Avoin päiväkoti Kanttarelli on parhaimmillaan alueen perheiden yhteinen olohuone, johon kaikki ovat tervetulleita ja jossa kävijöillä on kotoisa ja hyvä olo. Husaaritien varhaiskasvatuksen kerhot ovat hyvä vaihtoehto lapsille, joilla ei ole kokopäivähoidon tarvetta. Avoimen varhaiskasvatuksen toimintaa ohjaavat samat arvot ja käytössä hyviksi havaitut toimintatavat kuin Husaaritien päiväkodissa.

Husaaritiellä on tammikuusta 2004 saakka toiminut avoin päiväkoti. Syksyllä 2013 avoin päiväkoti Kanttarelli on avoinna maanantaisin klo 10-16 ja tiistaisin – perjantaisin klo 10-15. Avoin päiväkoti ja varhaiskasvatuskerhot ovat käynnissä samaan aikaan, mutta eri toimintamuodot ja tilojen käyttö lomitetaan toisiinsa niin, että kaikilla toimijoilla on tilaa ja rauhalliset toimintaolosuhteet. Kanttarellin avoimessa toiminnassa on päivittäin työntekijän ohjaama toimintatuokio noin kello 10.30. Maanantaisin ohjelma on draamaan ja kirjallisuuden liittyvää; satu- ja loruhetkiä, pöytäteatteria, tarinatuokioita, loru- ja tarinakorttien askartelua. Tiistaisin tarjotaan salissa tai ulkona liikunnallista ohjelmaa. Keskiviikkoisin toiminta on kädentaitoihin liittyvää; askartelua, muovailua, maalausta ym. Torstaipäivät ovat teemaltaan vaihtelevimpia. Torstain toiminnat suunnataan lisääntyvässä määrin ”toivetorstai” –suuntaan, tavoitteena lasten ja vanhempien osallistaminen ohjelman suunnittelussa. Perjantain ohjelma avoimessa toiminnassa on musiikkipitoista.

Kanttarellissa kokoontuu kerran viikossa torstai-iltapäivisin avoin vertaiskeskusteluryhmä ”Esikoisten kerho” ensimmäisen lapsen saaneille perheille. Osallistujat ovat suurimmaksi osaksi äitejä esikoislapsineen, mutta viime vuosina on kerhoon tullut mukaan myös isiä. Esikoisten kerhossa tärkein toimintamuoto ovat vertaiskeskustelut tuoreiden vanhempien kesken, mutta kokoontumisissa myös mm. lauletaan, lorutellaan, tanssitaan ja askarrellaan.

Asiakkaat voivat liittyä sähköpostituslistalle, jolloin he saavat käyttämänsä palvelumuodon mukaista tiedotusta kotipostilaa-

tikkoonsa; kerran kuukaudessa lähetettynä avoimen toiminnan kuukausiohjelman, puolivuositain lähetettävän esikoisten kerhon ohjelman tai varhaiskasvatuskerhotoimintaan liittyvää tiedotusta. Kanttarellin avoimen toiminnan ohjelma ja esikoisten kerhon ohjelma ovat luettavissa myös kaupungin ja Kivistön alueen vanhempainyhdistyksen internetsivuilla.

Helmikuussa 2005 käynnistyi ensimmäinen varhaiskasvatuskerho, joka kokoontui kerran viikossa maanantai-iltapäivisin puolitoista tuntia kerrallaan. Tästä palvelutarjonta on laajentunut vähitellen vuosien mittaan; kerhoryhmiä on tullut lisää ja tuntimääriä on lisätty. Syksyllä 2013 kehitettiin uudenlaista varhaiskasvatuskerhotoimintaa yhteistyössä asiakasperheiden kanssa. Nyt vanhemmat voivat valita viikoittaiset kerhopäivät ja tuntimäärät entistä paremmin omien tarpeidensa ja toiveidensa mukaisesti. Varhaiskasvatuskerhojen toiminta on pedagogisesti suunniteltua ja lapsen kehitystä tavoitteellisesti tukevaa. Kerhopäivien sisällä lapset jaetaan toimimaan pienryhmiin. Kerhossa pidetään ohjattu aloitus- ja lopetushetki, jotka säännöllisesti toistuvina käytäntöinä luovat lapsille turvallisuuden tunnetta. Kerhossa erittäin tärkeä toimintamuoto on leikki. Sen lisäksi lapsille tarjotaan mm. liikuntaa, musiikkia, kirjallisuutta, kädentaitoja eri tekniikoilla ym.

Lapsen kerhopalvelun kokonaisuutta ja lapsen kehityksen tukemisen yhteisiä johdonmukaisia käytäntöjä rakennetaan kasvatuskumppanuudessa vanhempien kanssa. Kunkin lapsen sopeutumista kerhotoimintaan ja reagointia vanhemmista erossa olemiseen seurataan yhteistyössä vanhempien kanssa ja havaintojen pohjalta sovitaan kerhopalvelun käyttöön liittyvistä yksityiskohdista. Kasvattajien tärkeä työväline on lapsihavainnointi. Lasten leikki- ja vuorovaikutustaitojen ym. kehityksen osa-alueiden vaiheista saa tietoa lapsen toimintaa seuraamalla. Näitä havaintoja kasvattaja käyttää pohjana vanhempien kanssa kerran toimintakaudessa käytävissä varhaiskasvatuskeskusteluissa, joissa sovitaan yhteisistä tavoitteista ja toimintatavoista lapsen kehityksen tukemiseksi.

Aivan toiminnan alusta asti on Husaaritien varhaiskasvatussyksikön yhteiskäyttötiloiksi sanottuja Kanttarellin tiloja tarjottu talon ulkopuolisten toimijoiden käyttöön iltaisin ja viikonloppuisin. Tiedotamme tilojen varausmahdollisuudesta ja toivomme mahdollisimman runsasta tilojen hyödyntämistä. Yksityishenkilöt ovat pitäneet tiloissa erityisesti liikunnallisia lasten syntymäpäiväjuhlia. Taiteen perusopetusta antavat oppilaitokset ovat olleet tilojen käyttäjinä alusta asti ja toiminta jatkuu edelleen. Samoin kaupungin ja yksityisten toimijoiden liikuntaryhmiä on kokoontunut tiloissamme läpi vuosien. Ennen Kanniston asukas- ja nuorisotilojen valmistumista toimi Kanttarellin tiloissa vuodesta 2004 saakka vapaaehtoisvoimin ylläpidetty Nuorten olohuone (NOH).

...palaveri... niissä kirjoitetaan ja niitä on tarhassa ja töissä...

5 Suunnittelun, kehittämisen ja arvioinnin rakenteet

Suunnittelun- arvioinnin ja kehittämisen rakenteet varhaiskasvatussyksikössä:

- vanhempien ja lasten kanssa käytävät varhaiskasvatuskeskustelut
- ryhmien tiimipalaverit
- edustukselliset tiimit
- pedagogiset keskustelufoorumit
- työryhmät
- tulos- ja kehityskeskustelut ym.

Toimintaympäristömme muuttuu jatkuvasti. Päiväkotijä kerhoryhmien lapset vaihtuvat osittain joka syksy. Uusia pieniä aloittaa elokuussa ja vanhimmat lapset siirtyvät esiopetuksesta kouluun. Henkilökunnan opiskelut, muutot ja perhevapaat aiheuttavat jonkin verran vaihtuvuutta kasvattajatiimeissä. Husaaritien varhaiskasvatussyksikössä on monipuolinen palveluvalikko. Monipuolisessa toiminnassa (päiväkotijä avoin päiväkotijä kerhot) nopeasti vaihtuvat tilanteet edellyttävät jatkuvaa työkäytäntöjen muutostar-

peiden sekä muutosten hyötyjen ja haittojen tarkastelua. Työn suunnittelu ja jatkuva arviointi on tärkeää; miksi tehdään jotakin näin, kannattaisiko tätä toimintatapaa muuttaa? Edellä mainitut seikat edellyttävät toimivien suunnittelu-, kehittämis- ja arviointirakenteiden ylläpitoa.

Erilaisissa lapsiryhmissä tulee vastaan tilanteita, joihin on kehitettävä uudenlaisia tapoja toimia. Vaihdamme näkemyksiä ryhmien toimintatavoista ja innostamme muita työntekijöitä omalla toiminnallamme. Arvostamme kymmenessä vuodessa kehittyneitä perinteitämme, mutta otamme ilolla vastaan uusien työntekijöiden ja opiskelijoiden mukanaan tuomat hyvät käytännöt. Jaamme osaamistamme talon sisällä; mm. integroitujen ryhmien erityislastentarhanopettajien ammattitaito hyödyttää koko taloa. Kahvitaukokeskusteluissa ja lyhyissä talonsisäisissä sijaisuuksissa on mahdollisuus vaihtaa ajatuksia keskustellen tai mallioppien käytännön työssä. Uusia ajatuksia etsitään mm. ammattikirjallisuudesta ja muiden päiväkotien käytäntöihin tutustumalla. Osallistumme Vantaan kaupungin ja muiden toimijoiden järjestämään koulutukseen. Hedelmällisimpiä koulutukset ovat silloin, kun ne liittyvät johonkin suurempaan kokonaisuuteen, esim. Vantaalla käytössä olevaan painopistetyöskentelymalliin.

Husaaritien varhaiskasvatussyksikössä työskennellään tiimirakenteissa. Husaariella on kuusi tiimiä; viisi päiväkodissa ja kuudes tiimi avoimessa varhaiskasvatuksessa. Työtä suunnitellaan, kehitetään ja arvioidaan viikoittain pidettävissä tiimipalaverissa. Tiimipalaverissa kasvattajien on mahdollisuus yhdessä pohtia toiminnan onnistumiset, haasteet ja kehittämistarpeet. Päävastuu toiminnan pedagogisesta suunnittelusta Husaaritien tiimeissä on lastentarhanopettajilla. Lastentarhanopettaja jakaa pedagogisen suunnittelun vastuuta toisten kanssa ja ottaa toisten ideat huomioon. Suunnitteluun osallistuminen ja toteutus kuuluvat myös lastenhoitajille. Myös avustaja osallistuu tiimipalaveriin. Kuuden tiimipalaverin toteuttaminen viikoittain edellyttää yksikössämme monenlaisia järjestelyjä. Päiväkodin tiimin pitäessä palaveria muiden ryhmien henkilökunta ottaa valvontavastuun kyseisen tiimin lapsista. Tiimipalaverien toteutumiseksi tehdään yksityiskohtainen suunnitelma toimintakaudeksi kerrallaan. Koska Husaariella on esiopetusikäisiä useassa ryhmässä ja esiopetus toteutetaan osittain yhdessä, esiopettajat muodostavat oman ”tiiminsä”, joka järjestää palaveria tarpeen mukaan.

Joka toinen viikko pidettävissä edustuksellisissa tiimeissä, e-tiimeissä, suunnitellaan ja päätetään asioita, jotka koskevat koko yksikköä. Jokainen tiimi valitsee keskuudestaan edustajan e-tiimiin yleensä toimintakaudeksi kerrallaan. Tiimiedustaja vie tiedotettavat asiat oman ryhmänsä tiimipalaveriin ja toisaalta tuo tiimitään asioita koko talon yhteiseen käsittelyyn. Joskus kokoontuu ”talon palaveri”, johon osallistuvat mahdollisuuksien mukaan kaikki talon työntekijät.

Meillä toimii myös tehtäväkohtaisia työryhmiä. Jotkut työtehtävät voidaan vastuuttaa tietyille työntekijöille, työntekijäpareille- tai ryhmille. Jollakin työntekijällä voi olla vahvuutena jokin luovan työskentelyn menetelmä, toinen taas on erinomaisen pätevä tilojen järjestämisessä. Vahvuuksien huomiointi vastuutehtävien jakamisessa motivoi työntekijöitä ja innostuneisuus välittyy lasten ja koko työyhteisön eduksi. Jokainen työntekijä on arvokas osa työyhteisöä ja jokaisen tehtävän hoitaminen on tärkeä osa kokonaisuutta.

Pedagogista keskustelua käydään erilaisissa kokoonpanoissa vuoden mittaan. Esimerkiksi

...kokous... siellä puhutaan...
pälä, pälä...

painopistetyöskentelyyn liittyvät palaverit, joihin osallistuu yksi työntekijä jokaisesta tiimistä, ovat hyviä foorumeita työn kehittämiseksi. Ajoittain on järjestetty lastentarhanopettajien ja lastenhoitajien palavereita. Koko työyhteisö pääsee osallistumaan yhteiseen keskusteluun kaksi kertaa vuodessa pidettävissä työilloissa sekä kerran vuodessa pidettävänä kehittämispäivänä. Näiden kokoontumisten aikana mietitään yhteisesti tavoitteita, joihin työyhteisömme varhaiskasvatustyössään sitoutuu ja huolehditaan työyhteisön hyvinvoinnista. Suunnittelu- ja arviointi-illat pidetään säännöllisesti toukokuun ja syyskuun toisena tiistaina alkaen kello 15 ja kehittämispäivämme pidetään maaliskuun ensimmäisenä perjantaina.

Yksikön kehittämispäivä pidetään maaliskuun ensimmäisenä perjantaina (päiväkoti ja avoin päiväkotit sekä kerhot suljettu)

Suunnittelu- ja arviointi-illat pidetään touko- ja syyskuun toisena tiistaina (päiväkoti suljetaan klo 15.00)

Jokaisella työntekijällä on vuosittain mahdollisuus arvioida työskentelyään yhteisessä tulos- ja kehityskeskustelussa (tuke) päiväkodin johtajan kanssa. Tuke-keskusteluja pidetään ajoittain myös tiimeittäin. Tuke on hyvä, rauhallinen tilanne oman ammattitaidon arvioimiseksi ja tavoitteiden asettamiseksi ammatillisessa kehittämisessä. Päiväkodinjohtaja osallistuu tarpeen mukaan myös tiimien palavereihin.

... kokouksessa aikuiset seurustelee jostain asiasta...

Lasten ja vanhempien osallisuus tulee huomioonotetuksi vantaalaisessa varhaiskasvatusrakenteessa. Husaariella kaikille päivähoitajille ja kerhotoiminnassa oleville lapsille pidetään toimintakausittain varhaiskasvatuskeskustelu, jossa ovat mukana kasvattajatyöntekijän lisäksi lapsen vanhemmat ja lapsi itse ikätasonsa mukaisesti osallistuen. Yksilöllisissä suunnitelmissa esiin tulevia asioita käytetään lapsiryhmien suunnitelmien lähtökohtana. Myös asiakaspalaute huomioidaan toiminnan kehittämisessä.

6 Kumppanuudet ja yhteistyöverkostot

Husaaritien kasvattajayhteisö on vuosien mittaan saanut tehdä yhteistyötä monien eri tahojen kanssa. Yksikön monimuotoisuus lisää yhteistyökumppaneiden määrää. Läheimpiä yhteistyökumppaneitamme ovat Vantaan varhaiskasvatuksen toimijat ja erityisesti lähialueen muut päiväkodit. Husaaritien päiväkodissa meillä on ollut erinomainen mahdollisuus tutustua lähipäiväkotien perheisiin ja henkilökuntaan. Päiväkotimme on toiminut Kivistö-Seutula –alueen kesätoimintapäiväkotina usean vuoden ajan.

Tärkeitä kumppaneitamme ovat konsultoiva erityislastentarhanopettaja eli kelto, lasten terapeutit ja tutkiva taho. Hyvin läheinen yhteistyökumppani ovat myös Kanniston neuvolan terveydenhoitajat sekä neuvolan perhetyö, joiden kanssa työskentelemme samassa kiinteistössä. Yksikkömme ulkopuolelle suuntautuva työ rakentaa myös alueemme yhteisöllisyyttä. Teemme yhteistyötä koulujen, nuorisotoimen sekä alueen eri järjestöjen yhteistyöverkoston MarjaVerkon kanssa. Olemme mukana Kasvustossa, jossa vaikuttavat alueella alle kouluikäisten lasten parissa työskentelevät toimijat. Vantaankosken seurakunnan lapsityön kanssa tapaamme vuosittain.

2007 avoin päiväkotit Kanttarellissa asiakkaiden keskuudessa virinneiden keskustelujen innoittamana perustettiin Kivistön alueen vanhempainyhdistys (KiVa). KiVa:ssa on tällä hetkellä (2013) noin 280 jäsenperhettä. Husaariella on syksyisin jo usean vuoden ajan järjestetty yhteistyössä KiVa:n kanssa erittäin suosituksi muodostunut ”Suuri lastentapahtuma”. Alueen perheet ovat osallistuneet tapahtumaan innokkaasti; parhaimmillaan osallistujia on arvioitu olevan 600.

Vuosien mittaan olemme tehneet yhteistyötä eri tahojen kanssa myös hankkeiden parissa ja meillä on toteutettu useita opiskelijoiden työelämälähtöisiä oppinäytelmiä. Olemme olleet mukana Osallisena Suomessa-hankkeessa, meillä on ollut leikkikerhoprojektia ja matikkatutkimusta. Periaatteemme on, että hankkeen tulee tukea perustehtävämme, lasten hyvinvointia ja laadukasta varhaiskasvatusta.

Oppilaitokset ovat vuosien mittaan olleet keskeisiä kumppaneitamme. Meillä on vuosittain useita opiskelijoita eri oppilaitoksista. Samalla kun autamme opiskelijoita ammatillisessa kasvussa, saamme ajankohtaista tietoa varhaiskasvatuksesta. Opiskelijat antavat meille myös arvokkaan yksikön ulkopuolisen näkökulman työhömmemme sekä mahdollisuuden oman työn reflektointiin.

Teemme yhteistyötä myös koulujen ja TE-toimiston kanssa. Meillä on vuosien mittaan ollut erilaisia harjoittelijoita ja työelämään tutustujia. Haluamme kantaa osamme vastuusta myös nuorten syrjäytymisen ehkäisyssä. Peruskoululaiset työelämään tutustuvat ja erilaiset harjoittelijat otetaan ystävällisesti vastaan yhteisöömme. Meillä on sallittua opetella työelämän pelisääntöjä hyväksyvässä ja tukevassa ilmapiirissä.

Husaaritien
varhaiskasvatustyöryhmän
10-vuotisjuhla ja
Suuri lastentapahtuma
30.8.2013.

7 Näkymiä Husaaritien tulevaisuuteen

Lähitulevaisuudessa Husaaritien varhaiskasvatustyöryhmässä on odotettavissa muutoksia. Avoin päiväkoti Kantarelli tulee siirtymään Kivistön uuteen keskusta valmistuvaan Aurinkokiven varhaiskasvatustyöryhmään. Myös neuvola muuttaa kyseiseen 2016 valmistuvaan kiinteistöön. Tällöin vapautuvat tilat saadaan todennäköisesti kokonaisuudessaan varhaiskasvatuksen käyttöön.

Toimintaympäristössämme on monia muitakin muuttuvia tekijöitä jotka vaikuttavat yksikköömme. Alueen lisärakentaminen ja asukasmäärän kasvaminen sekä monimuotoistuminen, varhaiskasvatuksen valtakunnalliset uudistukset ja kaupungin varhaiskasvatuksen linjaukset vaikuttavat myös meidän yksikköömme. Tieto- ja viestintätekniikan kehittyminen asettaa uudenlaisia odotuksia myös varhaiskasvatukselle.

Loppuyhteenvetona voidaan todeta, että Husaaritien varhaiskasvatussuunnitelmassa painottuvat yhteisöllisyys, vuorovaikutus ja osallisuus. Nämä tärkeiksi kokemamme lähtökohdat tulevat tulevaisuudessakin olemaan työmme peruspilarit.

Vantaa

Vantaan kaupunki
Sivistystoimi / Varhaiskasvatus / Husaaritien toimintayksikkö
Husaaritie 1 c
01700 Vantaa